

NEPLAP

A MAGYAR KOMMUNISTA PART KELETMAGYARORSZÁGI TERÜLETÉNEK NAPILAPJA

II. ÉVFOLYAM 225. SZÁM

1945 OKTOBER 7, VASARNAP

Főispán úr, Ön a felelős!

Írta: Szabó István

Nemzetgyűlési képviselő, a MKP debreceni területének titkára

A jóvátételi beszolgáltatás az egész magyar nemzetnek becsületbeli kötelessége, mert amit mi beszolgáltatunk, az csak nagyon kis százaléka annak az ember- és anyagi áldozatnak, amibe a mi szabadságunk került a Szovjetuniónak és szövetségeseinek. Azt hiszem, ebben nincs véleménykülönbség közöttünk.

Azonban a beszolgáltatás gyakorlati kereshetőségéről beszélnünk kell, amivel nem értek egyet, sőt vádolóan Önt, főispán úr! A beszolgáltatást a legreakciósabb időkben is úgy oldották meg vármegyékben, hogy a kormánybiztos összehívta megbeszélésre a községek jegyzőit és azokat, akik még ebben a munkában aktívan dolgoztak és közös megbeszélés alapján osztották szét községenként a terheket. Minden község csak maga ismeri a saját körülményeit, helyzetét és helyes megoldást csak így lehet találni. Ennek tárgyában az történik, hogy egyes községek helyzetét nem véve figyelembe, a terhek helytelen elosztása miatt a község nem tudja feladatát megoldani — és aztán jönnek az Ön büntető szankciói. Ön elfelejtette azt, hogy demokráciában élünk és nekünk nem olyan főispán kell, aki a postás szerepét tölti be a kormány és a nép között, mint Ön. Távirataiban adja sorjában rendelkezéseit a jegyzőknek és polgármestereknek, azonban személyesen nem megy el meggyőződni a helyzetről. Így demokraták nem szokták a nép ügyét intézni. Kérdem én, hányszor volt Ön kint a vármegyében parasznapot tartani? Ezt a vármegye dolgozói tudják a legjobban.

Ön azt mondhatja nekem: En meglettem a magamét, már három táviratot küldtem oda. Igen, de a táviratok nem beszélnek s a konkrét helyzetet sem tudják kivizsgálni. De szerintem Ön azzal tartozik a vármegye népének — hivatásánál fogva —, hogy segítsen bajait leküzdeni. A táviratok következménye, hogy az utolsó percre marad a feladat megoldása, gyorsan kell intézkedni és a betelkekről, ami állat kőz-nél van, azt elviszik. Így tesszik tönkre a munkásságot és kiszáradnak a munkások, akik sokszor 150-200 holdas gazdák tanyáikon szétkergetik vagy elbűjtik állataikat, amelyek így meg is maradnak az Ön bürokratikus intézkedéseivel szemben.

Vagy talán Ön azt akarja visszavágni, hogy van statisztikai kimutatása a vármegye baromfiállományáról? Engedje meg, hogy kételkedjek benne.

mert a községek szerinti kivételek nem igazságosak. Az Ön mellett működő közellátási intézményeket osztják el a beszolgáltatásokat egyes községek között, az Ön közreműködésével vagy az Ön távolléte alatt, Ön nélkül. Ez az intézkedés kiszolgáltatta a háborút, tönkretette a kiszáradt és mentette a volt földbirtokosokat. Hol van a garancia, hogy most a demokráciát és a népet akarják szolgálni és nem a volt földbirtokosokat és 200 holdasokat? Az Önök száraz statisztikája — ha a községek képviselői nélkül döntenek — nem veszi figyelembe az esetleges sértésvesztést, stb-t.

Azt hiszem, a kormánynak is szükséges lesz bizonyos intézkedéseket tenni nemzetgazdasági érdekből, ha azt akarjuk, hogy állataink ne legyenek kipusztítva. Mert sokan éppen a nagygazdák közül, elfeketedik disznóikat, teheneiket, hogy ne kelljen beszolgáltatni s így a munkásságra és a kiszáradt hártják át a terheket. Ez nem lehet így tovább. Megérdemelnék a 200 holdasok, hogy a holdak megnyunyisága után szabadják meg a beszolgáltatásra járó hűsmennyviséget, akkor kényseritve lennének hűst beszolgáltatni, nem feketézhetnének s akkor a munkások és a kiszáradt jobban mentésülnének a terhektől.

Ugyancsak indítványozom azt, hogy a városi és vármegyei törvényhatóságok forduljanak gyorsan a kormányhoz, hogy a kormány adjon ki egy rendeletet, melyben kimondja, hogy a jóvátételt ne csak a parasztság viselje a beszolgáltatással, hanem viseljék a terheket a gyárosok, bankárok, nagykereskedők, feketézők, spekulánsok, mert a háborúért legkevésbé a parasztság felelős. A fent jelzettekre vessenek ki jóvátételi adót, melyből kárpótolhatók a parasztságot, hogy az általuk beszolgáltatott átlakot ára, a napi áron legyen megfizetve.

Végül főispán úr Ön hozza le a kormánytól az utasítást, hogy mit kell a vármegyének beszolgáltatni s figyelemmel kellene lennie lehetőségeinkre. Kétféle intézkedés lehet: az egyik, hogy képességeinken felül vállaljon feladatokat, a másik, hogy képességeinken alul. Mi nem akarjuk azt, hogy alul vállaljon, vagyunk olyan jó becsületű magyar emberek, hogy más vármegyék rovására ne akarjunk magunknak előnyöket. De minden jel arra mutat, hogy Önnél az előbbi áll fenn, mert olyanokat vállal magára, amit nem tudunk megoldani. Itt van pl. a

Juhász Nagy Sándor:

RÉVÉSZ MIHÁLYÉK
könyvtárából

„Köztársaságot akarunk!”

Ünnepélyes külsőségek között zajlott le az Arany Bika nagyteremben a magyar vértanúk október 6-i emléknapja. Megjelentek a megye és a város képviselői, Öry István főispán, Szabó Kálmán polgármester, elvtárs dr. Révész Imre református püspök, Kövály Marcell vezérőrnagy tisztikarával.

A Himnusz elneklése után Faragó Ödön főrendező Petőfi: „Egy gondolat bánt engemet” című versét mondta el, majd ezután Juhász Nagy Sándor a Nemzeti Bizottság elnöke mondotta el ünnepi beszédét.

— Ezen a borongós őszi délutánon — mondotta — eljöttünk megünnepelni az aradi tizenhárom tábornok emlékét, de nemcsak a tizenhárom hős tábornok emlékét ünnepeljük, hanem az összes előtűnik és utánuk járókat, akik ugyanazokért az eszmékért szenvedtek vértanúhalált.

— Nem elég bátran viselkedni ahhoz, hogy valaki vértanúvá lehessen. Nem volt az gróf Tisza István sem, akit — mert bátran viselkedett halála pillanatában, — a huszonöt éves reakció a magyar nép vértanújává akarta avatni. A császár embere volt, a monarchia fenntartása volt politikai ideálja, saját nemzele ellen fordult és szembehelyezkedett a demokratikus fejlődés minden megnyilvánulásával. Vértanú azonban csak az lehet, aki a néperért, az emberi jogokért és a haladásért küzd.

— Az újkori magyar történelem a vértanúk hosszú légóját vonultatja fel előttünk. Dózsa György volt talán a magyar nép legnagyobb vértanúja.

— A nemzet vértanúi voltak Zrínyi, Frangepán és Nádasdy is, akiket Bécsűjhelyen lenyakazott a bakó. A francia forradalom szellemében a szociális eszmékért mentek halálra Martinovits és vértanútársai.

— E két nagyszerű eszme, a nemzet szabadsága és az örök emberi jogokért való küzdelem, tökéletes harmóniában jutott kifejezésre az 1848-49-es magyar szabadságharcban. Paskievitz, az orosz tábornok kegyelmet ígért a tizenhárom tábornoknak, de Ferenc József személyesen ítélte őket

halálra. E tizenhárom hős nagy többségben nem volt magyar származású, de az emberi jogokért, a szociális eszmékért és a magyar nemzeti függetlenségért szembehelyezkedtek a német hatalom kelet felé való terjeszkedésével. 1849 április 14-én a debreceni Nagytemplomban lépett a demokrácia igazi útjára Kossuth Lajos kormányzó elnök, amikor kinevezte Szemere Bertalan és a Kollégium Oratóriumában kihirdette, hogy a kormány forradalmi, köztársasági irányul és a demokrácia szellemét akarja megvalósítani. A törvényes megválasztott országgyűlés többsége állást foglal a demokratikus és köztársasági program mellett. Ezért hal meg a tizenhárom tábornok, a jobbszárny feloszabításáért, a demokráciáért és a nép szociális haladásáért. Meghallak és a forradalom elbukott, a németek elfojtották a nemzetnek ezt a kísérletét.

— 1918-ben is elbukott a küzdelem, amelyet a szabadságért és a néperért folytatott a nemzet. Jött a 25 éves reakció, az elnyomás és végül Magyarország függetlenségének teljes elárulása. Országvezetőink Hillerhez fűzték az ország sorát és ez idézte elő a mai romlást. Az évezredek ellenség, a német hatalma alá kerülünk. Ez a rendszer szembehelyezkedett a demokráciával, feudális állapotok között akarta tartani a népet, úljában állott a szociális fejlődésnek, nem akart földet adni a parasztnak, nem engedte a munkás szervezkedését. Középkori szelek fújtak a magyar pusztákon. Megindultak a népmozgalmak, jöttek a vértanúk tömegei a 13 aradi tábornok nyomán.

— A Szociáldemokrata Pártból Somogyit és Baesót gyilkolták meg a fehérterror pribakjai. A Független Kiszáda Párt nagy halottja Bajcsi-Zsilinszky Endre.

— A Magyar Kommunista Párt a vértanúk hosszú sorát vesztette el a nagy küzdelemben. Egyszerű szervezkedésért a stafárium 24 óra alatt gyilkoltatta le Sallayt és Fürstöt, Schönerherzt, Ságváryt és Rózsa a németek elleni küzdelemben halottak el a két magasabb célt: a

parasztság. De többé nem engedhetjük a magyar nevet beszenyezni, még akkor sem, ha egyes volt földbirtokosok, bankárok, ügyvédek fényes jövedelme úgy kívánja, vagy szeretnék a régi rendszert visszavarázsolni. Még akkor sem engedhetjük, ha a fent jelzett urak a Független Kiszáda Párt vezetőségéhez tartoznak is!

nemzeti függetlenségért és a szociálistizmusért.

— Ha ez elmúlt történelmen keresztül nézünk a magyar jövőbe, látjuk mik azok az örök szempontok, amit meg kell valósítanunk.

— A tizenhárom aradi vértanú emléke nyomán váljon bennünk tudatossá az a kossuthi gondolat: többet nem kell Habsburg király, nekünk nem kell többé semmiféle király, mi köztársaságot akarunk!

— Harcolnunk kell a szociális fejlődésért az egész világon, meg kell javítsuk az egész emberiség életét, célunk, hogy mindenütt a dolgozók akarata érvényesüljön.

Ezútan Fáy Árpádné elvtársnő Ady Endre: „Az ütések alatt” című versét szavaltta, majd a honvédek zenekar a Szózat hangjaival zárta be az ünnepélyt.

A hallgatóság a város vezetőivel az élén, először a Kossuthszoborhoz, majd az orosz hősök emlékművéhez vonult ki, ahol Kövály vezérőrnagy és Szabó Kálmán polgármester elvtárs Debrecen közönsége és a magyar honvédség nevében hoszorút helyezték az emlékműre.

Ma választ Budapest

Budapest népe, 20.000 választópolgár ma eldönti: erős és következetes demokratikus haladást akar-e, vagy pedig megelégszik a féleredményekkel, a megalkuvással.

A munkáspártok harci egysége, a Dolgozók Egységfrontja magához vonzza a főváros dolgozóinak óriás tömegeit. Nem férhet hozzá kétség, hogy az ország első demokratikus választásai a munkáspártok fényes győzelmével fognak végződni.

Ez a győzelem az egész országban visszhangot ver, a vidék parasztsága, munkássága, értelmisége látni fogja a főváros, a legfőbb ipari központ döntését. Minden jel arra mutat, hogy a vidék dolgozói sem választanak november 4-én más utat, mint amit Budapest népe október 7-én választ. Az egész ország tisztán látja, hogy csak egy út biztosítja a feketézők letörését, az infláció megállítását, minden dolgozó boldogulását: az ország 3 éves újjáépítésének programja, a Kommunista Párt vezetésével végigharcolt nehéz, de biztos győzelemre vezető út!

ORSZÁGOS KÖNYVTÁR
Munkáspárti Könyvtár
1953. évi 339. sz.

Az angolszász politikusok merevsége miatt akadtak fenn a tárgyalások

A szovjet hírszolgálati forrás jelentése szerint a „Pravda” vezérlőjében foglalkozik a londoni külügyminis-
ter értekezlet munkájával.
A szovjet lap megállapítja, hogy a tárgyalások azon a merev magatartá-
son akadtak fenn, melyet az angolszász
államfők mindenáron ragaszkod-
tak ahhoz, hogy Franciaország és Kína
is részt vegyen a békeszerződés elő-
készítésében. Ugyanilyen indoklással —

állapítja meg a szovjet lap — jogát
követelték, hogy Jugoszlávia, amely
bármely más szövetséges állammal
több áldozatot hozott a német és olasz
faszizmus térdrekenyészítése érdeké-
ben, vagy Lengyelország, amely a
leg súlyosabb vérszedséget hozta a há-
ború folyamán, résztvevőnek a béke-
szerződés megkövetelésének nagy-
jelentőségű munkájában.

BYRNES:

Európa békéje a Szovjetunióknak és szomszédainak békés kapcsolataitól függ

Byrnes amerikai külügyminiszter
rádióbeszédében a külügyminis-
ter tanács legutóbbi ülését eredménytelen-
nek mondta, de hozzátette: ez a kör-
ülmény nem szabad, hogy megfosz-
son attól a reménytől, hogy újabb és
jobb esély nyílik számunkra a béke
megalapozására.

A külügyminiszterek tanácsában
tárgyalt egyes kérdésekről szólva Byr-
nes ismét jónak mondta azt az elő-
haladást, amelyet az olasz békeszer-
ződés megkötéséhez vezető úton tettek.
Jugoszlávia és Olaszország között
olyan határvonalban állapodtak meg,
amelyet néprajzi megfontolások alap-
ján vonnak meg. Általános meguye-
sés lett rá, hogy a kérdésben, hogy
a Dohókanal-szigeteket Görögor-
szágnak ítélik oda, bár egyik kor-
mány a maga hozzájárulását a kérdés
további tanulmányozásától tette füg-
gővé. Az olasz gyarmatok felett gyar-
korlando vednökség kérdésében külön-
böző nézetek nyilvánultak meg.

Byrnes beismerte, a szovjet küldöt-
tség családossal fogadta, hogy Nagy-
Britannia és az északamerikai Egy-
esült Államok nem voltak hajlandók
elismerni a bolgár és román kor-
mányt.

— Úgy látszik, — folytatta Byrnes
— a Szovjet azt hiszi, hogy a mi kor-
mányunk azért tesz ellenjavaslatot ezekkel
a kormányokkal szemben, mert ezek

barátságos lábon állnak a Szovjet-
unióval és azt, hogy mi nem akar-
juk elismerni ezeket a kormányokat.
A Szovjetunió iránti barátságos
érzelmeinket juttatjuk kifejezésre. Ez
a fellegás a mi magatartásunk teljes
felreírásán alapul.

— Európa békéje — folytatta Byr-
nes emelt hangon — a Szovjetunióknak
és európai szomszédainak békés ka-
pocslataitól függ. Az amerikai kormány
esztokiban abban az óhajban, hogy Ke-
let-Európában és Közép-Európában
olyan kormányok működjenek, ame-
lyek barátságos érdeketlét viselnek
a Szovjetunió iránt. De a tartós béke
nem csupán a kormányok közti ba-
rátságtól függ, hanem a népek közti
barátságtól is.

Az amerikai külügyminiszter a Ro-
maniára és Bulgáriára vonatkozó fel-
tegelési után ezeket mondta:

— Mielőtt megkezdhetjük volna
munkánkat a magyar békeszerződés
irányelveiről, a szovjet küldöttség be-
jelentette, hogy kénytelen visszavonni
hozzájárulását attól az eljárási mód-
tól, amelyet a külügyminis-
ter tanács előzetesen elfogadott a békeszerződé-
sek ügyének megvitatására. A szovjet
küldöttség arra az álláspontra helye-
kedett, hogy a külügyminis-
ter tanács szeptember 11-i határozata helye-
tettesik a berlini egyezményt.

Repülőgép helyett varrógépet gyártanak Németországban

A német repülőgépipar néhány
nagyüzeme, mint például a Dor-
mter, a Messerschmidt és a Luft-
busza gyártelep áttért a békeier-
melésre. Varrógépet, alumínium
főzőedényeket és háztartási cikke-
ket gyártanak. — jelenti az ameri-
kai hírszolgálat.

A szakszervezeti világszövetség

A szakszervezeti világszövetség
székhelyét a francia államos
Munkásszövetség állította fel.

Citrine a munkás világszövetség elnöke

Az angol hírszolgálati forrás jelen-
tesen szerint a párizsi világszerve-
zetben, az angol küldöttség vezető-
je vállalta meg a munkás világsz-
övetség elnöki tisztségét.

A Csehszlovák Kommunista Párt

A világszövetség első munkás, szoci-
ális folyamán helyi gyűléseken
5000 képviselőt választottak meg
közvetlen választással, vezetőre tett szert.
Az így megválasztott képviselők-
ből alakult meg a központi ta-
nács, hogy szervezze a Nemzetgyű-
lés 300 tagjának megválasztását. A
nemzetgyűlés október 28-án — áll-
dos.

A windsori herceg

penitensen érkezett vissza hazájába
első látogatására kilenc év óta,
mióta lemondott trónjáról.

Washingtonból

kapott értesítés szerint már 30 ország
megerősítette az Egyesült Nemzetek
alapszabályát. Így az alapszabály
már hatályos lett.

Újabb szovjet világrekord

Románok szovjet előbányászó a
napokban 18.108 méter magasból us-
zott ki a szovjetországi. Az ország csak
387 méter magasból nyitotta ki a sz-
ovjet világszövetség eredményt ért el a kes-
sített előbányászástól való úgrás
terén.

Kötél a foglyok gyilkosainak

Az angol hadbírók pénteken
mondta ki ítéletét 8 német hadi-
fogoly ügyében, akik az elmúlt év
decemberében egy skóciai hadi-
fogolytáborban „becsületből” minő-
ségben” meggyilkolták az egyik
náciellenes magartással vádolt
fogolytársaikat. A bíróság 3 vád-
olttal kötéltátra halálra, egyet
életfogytiglani szabadságvesztésre
ítélt, kettőt pedig felmentett. Az
ítéletet szombaton végrehajtották.

Náci nem dolgozhat

Eisenhower tábornok legújabb ren-
delkezése értelmében az amerikai
övezetben minden német munká-
jától 1946 január elsejéig köteles az
üzemből a volt náci párttagokat
eltávolítani.

Prága képviselőtestülete

elhatalozta, hogy szobrot emel Sztá-
linnak és Rooseveltnek.

Sidehara báró

az új japán miniszterelnök Tokióban
sajtóértekezletet tartott. Az újságírók
kérdésére válaszulva elmondta, hogy
politikájának célja a demokrácia
megvalósítása a sajátos japáni viszo-
nyoknak megfelelő formában.

Példát mutat-e a tőke?

Debrecen város újjáépíté-
sének történetében határkövet
jelent a 25 milliós belső köl-
csön. A város a maga erejé-
ből, polgárainak áldozatos
résztvételével kívánja felépíteni
a lerombolt épületeket.

Egy pillanattal sem kétséges
elöttünk, hogy Debrecen kis-
emberi, becsülettel dolgozó
szíveivel-lelkével magukévé tes-
zik a város sorsdöntő kérdé-
sét. Pártunk debreceni terüle-
tének útkára, Szabó István
elvtárs a törvényhatósági bi-
zottság ülésén biztosította Deb-
recen városát arról, hogy a
debreceni munkásság is ki-
fogja venni részét az akcióból.
De a kölcsön jegyzése valójá-
ban a tőke tűzpróbája lesz.
A proletárium emberfeletti
erőfeszítései után most a vál-
lalkozók a sor, a maguk esz-
közeivel erősítsék a demokrá-
ciát.

Vajon megteszi-e a magáét
a tőke is? A tehetősebbek, a
vagyonosok megfogják-e szin-
tén érteni, hogy ez a pont,
ahol nem szabad habozni. Pár-
tunk több ízben foglalt már ál-
lást a magánvállalkozások, ma-
gánkezelővállalkozások segíté-
zése mellett. Meggubiztostunk,
hogy az ország újjáépítésének
időszakában minden lehetősé-
get meg kell adni a magántőke
számára is.

Most a magánfőnök a sor.
Reméljük, bizunk benne, hogy
a kölcsönkötvények jegyzésé-
nek formájában a tőke tanu-
bizonyosságot fog lenni amellett,
hogy nem áll szemben az or-
szág egyetemes érdekeivel.

Irógépek
vétel, eladás, javítás
Tökés Piac-
utca 66.

7 pécsi és 2 szegedi egyetemi tanár megindokolja hogy miért lépett be a Kommunista Pártba

A magyar értelmiség legjobbjai megtámadták az utat a
magyar nemzet, az emberi haladás nagy pártjához, a Magyar
Kommunista Párthoz. Ennek tanúbizonysága, hogy a válasz-
tások előtt a pécsi egyetem 7 és a szegedi egyetem 2 profess-
zora lépett be pártunkba.

A professzorok közönséges nyilatkozatban iradják meg
lépésüket a magyar értelmiség számára. Többek közt ezt
írják:

— Emlékszem a Magyar Kommu-
nista Párt elsőnt harosa a lára-
almi randnak egy-egy népen betűl és
éppoly elszánt harosa a nemzetközi
rendnek az országok között, amennyi-
ben a nemzetközi igazság és méltá-
nyosság elvön minden nagy és kis nép
számára egyenlő politikai jogokat kö-
vetel és arányos részvételt a föld
minden gazdagságában.

— Nem akarunk több katasztró-
fát! Azt kellett látnunk, hogy a pol-
gári politikusok — még ha nem is
vanjuk kétségbe vonhatjuk — el-
múltak a háborúkat és az egész világ
szocialista pártjai egy evszázad alatt
sem jutottak odáig, hogy megfelelő
hatalom és tekintély birtokában meg-
akadályozzák a borzalmakat.

— Minden elfogultság nélkül, még
a politikai fair play is úgy kívánja,
hogy álljon a kommunista munkája,
egyenlítő ki az elfogultakat és veszen
vessét egyszer a mindenkori mindig
háború barbarizmusának.

„A hazatérésnek megdöbbentő adatai fognak nyilvánosságra kerülni”

Az igazságügyi alkalmazottak
kommunista és szocialdemokrata
szervezetei közös választási nagy-
gyűlést tartottak.

Kovács Kálmán igazságügyi ál-
kamtitár, elvtárs szólal fel első-
nek. A magyar értelmiség helye a
dolgozó osztályok, a magyar mun-
kásság és a magyar parasztság
mellett van — mondotta többek
között. — Ez nemcsak a munkás
osztályok érdeke, hanem a magyar
értelmiségé is. Az értelmiség érde-
keit csak akkor érvényesítheti, ha
ugyanolyan politikai vonalon mo-
zog és ugyanolyan szakszervezetei
vannak, mint a munkásosztálynak,
a dolgozók szakszervezeteinek.

Utána Riesz István elvtárs, igaz-
ságügyminiszter mondott beszédet.
Azzal kezdte beszédét, hogy ami-
kor arról volt szó, hogy Szállasié-
k Péstre hozták, azt mondta,
minék itt vadírtat csinálni, le kell
fénnyképezni a felrobantott hida-
kat, lerombolt házakat s azután
kérhirdetni az ítéletet és gyorsan
végrehajtani. A helyzet azonban
az, hogy beszélnünk kell a dolgá-
ról ugyanannak középosztálynak,
amely tanulságai szerint rész-
rendezője volt az elmúlt uralmi
rendszernek.

Hírek hadifoglyokról

Karaman határán özen: Gergely
András, Kiszvárd.
Moszkva melletti van: Zoltány Ja-
nos, Hajdúszoboszló.
Alapítványt tovább vittek: Vázi
Dávid zls., Fehérgyarmat.
A breslauer fogolytáborba munkára
mennek: Újszászi Károly honv. Bihar,
Maller Károly honv. Bihar.
Pókay Károly ny. őrnagy özen Na-
gassy Andorak, Nagykállóza; „Ért-
áttalak, hogy jól vagyok. Yolem együtt
vannak: Miköz Kálmán huszárözre-
des Nyíregyházáról, továbbá K. Hor-
váth István, Rokosnyák veje Nyír-
egyházáról, Nagykállóból Glevitzky
Otto állampénzt. írtást Na, Bakai
István, S. Sándor vasutas Na, Kovács
Károly, öz. Damó Andrásné keres-
kedő özene, gazd. tanár Na Nagykál-
lóból.”

Levelezhetünk Csehszlovákiával

A postavezetőség engedélyt adott,
hogy október 2-től kezdve Csehszlovákiával
a levelezési forgalom újból megnyíl-
t. Különböző közönséges és ajánlott leve-
lek, levelezőlapok, nyomatványok és
áruminták. A 20 grammos levei díja
40 pengő, a levelezőlapok díja 24 pen-
gő. Közelségi felvilágosítást a posta-
hivatalok adnak.

SZÖRMEBUNDÁJÁT
Átszabja és kijavítja
BANZINGER szőcs-
mester
PIAC-UTCA 71. I. em.

Figyelem! varrógéptük,
varrógép, rádió, gramofon új
és használt kaphatók.
Horváth Tihamér
műszerész-mester, Deák F. u. 9

Ma: CSOKONAI SZINHÁZ:
d. n. 1/2 óra
este 1/2 óra
Sztambul rózsája
Csárdás

KAMARA SZINHÁZ:
Különös éjszaka

GU
roncs
áron
SZ

Megérkezett az első pamutzállítmány a Szovjetunióból

Magyarország külkereskedelmi kapcsolatainak kiterjesztése terén döntő jelentőségű lépés történt pénteken délután. A szovjet-magyar árucsererendszer keretében megérkezett a Szovjetunióból az első pamutzállítmány. Gerő Ernő elvtárs, kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek pénteken a késő délutáni órákban jelentették, hogy Sátoralfajthelyen budapesti rendeltetéssel áthaladt az első szállítmány: 24 vagon pamut. A szállítmány Miskolcon keresztül folytatja útját Budapest felé és valószínűleg szombaton délelőtt érkezik meg a fővárosba. Az első szállítmányt most egymás után fogják követni a Szovjetunióból az árucseré keretében történő további szállítások.

Ezek a szállítások, amelyek közül az elsőnek a megérkezéséről az a közlemény beszámol, 1946 tavaszig olyan módon biztosítják az

egész magyar textilipar foglalkoztatását, hogy valamennyi gyár felváltva, hármas turnusban dolgozhasson. Ruházásunk szempontjából pedig az a jelentősége, hogy például inganyagban számlitva Magyarország minden lakosára 14 méter jut.

vagy kőszepes törvényes ok nélkül nem akadályozhatja meg azt, hogy valamelyik jelölt a választásokkal érintkezzen, vagy pártprogramját a választók előtt ismeresse."

A rendelet, amely a demokratikus rendőrség feladatait ismereti, választásokkal kapcsolatban, nagyjában a választási előkészületekre vonatkozik. A szavazás megkezdésekor a rendőrség szerepe majdnem azt mondhatnánk, megszűnik. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban is szolgáltat adatokat a csendőrfőnörségmester.

— 1939-ben Biharagybajomban szolgáltam a választások alatt. Már tudtam a bizalmiak útján előre, ki hova fog szavazni s mikor az emberek jöttek, két csoportba állítottuk őket. Egyikbe a kormánypártiakat, másikba az ellenzéket. A szavazóhelyiségekbe aztán csoportosan engedték őket. A kormánypártiak 16-an mehettek be egyszerre, az ellenzékesek 6-8-an. Így aztán eljött az este, a kormánypárt mellett mindenkinél volt ideje leszavazni, az ellenzék szavazói közül sokan kimaradtak. — Hasonló módon ment a választás 1935-ben Berettyóújfalun. A kormánypárt jelöltje egy Molnár nevű földművelő volt. Azzal a kifogással, hogy egy terem kicsi a

szavazás lebonyolításához, másutt szavaztak a kormánypártiak és másutt az ellenzék. Az utóbbi helyen aztán megmondták a tisztviselőknek, hogy lassan jegyeznek a szavazást. Perce a felvezetést is lehetett készíteni.

Világosok csak ezek a képek, foszlányok az erőszaknak, önkényuralomnak hazmazából. Teljes képet még megközelítőleg sem adunk. Horthy-Magyarország választási rendszerének terrorisztikus volta nem abban teljesedett ki, ahogy a fellépő ellenzékkel szemben eljár, hanem abban, hogy az igazi ellenzék, a dolgozók harcos pártját, amelyről jól tudta, hogy nem ellenzék, hanem megülő ellensége, a Kommunista Pártot a választáson felhívni sem engedte. Hogyan is látható volna a fasiszta Magyarország háborúigazgató és háborúellenes népeit a házak falán, plakátokon és jelvényeken a vöröspalotákban?

Mégis, ezek a töredékes villanások szolgáljanak most emlékeztetőül azoknak, akik hajlamosak a könnyen felejtésre. Lássák meg fényük mellett azt a világnyi javolságot, ami a Horthy-rendszer alkotmányos parlamentarizmusát elválasztotta a demokráciától és tanulják meg értékelni új demokráciánk vívmányait. R. F.

Karhatalom a választásokon régen — és most

Magyarország soradöntő percek közelegnek. Történelmi fordulópont előtt állunk: az első, valóban szabad, demokratikus választás előtt.

Tudjuk jól, hogy a szűzítő reakció ellenmond majd ennek a megállapításunknak is. Hivatkozni fognak arra, hogy Magyarországon egy pillanattal sem azúnt meg a parlamentaris rendszer, a nép minden négy évben beülde a maga képviselőit az országgyűlésbe. Magyarországon — nem úgy, mint a németeknél, olaszoknál — egészen a háború kitöréséig voltak választások.

Ezek az években lényekkel akarunk válaszolni. Nem azoknak, akik elmondják, hisz ők maguk is jól tudják, hogy szűzítő szándékos félrevezelés kísérlet, hanem azoknak, akiket tájékoztatásunk miatt sikerült esetleg félrevezetni.

Magyarországon valóban voltak választások, de nem szabad, hanem irányított választások. A nép nem azt választotta, akít akart, hanem akít engedtek neki. A szavazóurnákra ráborult a csendőrszorongó, a kakasjól árnyéka. A szavazások végülis nem arról adtak képet, hogy mit akar a magyar nép, hanem arról, hogy mit akar a magyar uralkodó réteg.

Mindenki tudja jól emlékeiből, hogy a választások legfontosabb tényezője a karhatalom volt. Megkérdéztük a régi karhatalom két tagját, Czervoszkij Zoltánt, a dobreceni rendőrség politikai osztályának volt vezetőjét és Kardos Gyula volt csendőrfőnörszörzörmestert régi választási emlékeikről.

Czervoszkij Zoltán az 1922-es választásokról beszélt először:

— Az ellenzéki pártok együttesen tartották a választás előtt nagygyűlést a Bikában. Az első szónok szavai közben székek kezdtek repülni az emeleti páholyokból az emelvény felé. A páholyokban gazdászok ültek. A székdobálásból hatalmas fölfordulás és verekedés lett. A rendőrség csak igen hosszú idő múlva tépett közbe, akkor pedig a gyűlést feloszlatta.

A demokratikus kormány belügyminisztere, Erdel Ferenc, 1945-ben, a választások előtt hat héttel, beszédet mondott Budapesten a rendőrhatalóságok vezetői előtt. Az ő szavai kvánkoznak ide, szembeállításra:

— A főszempont, amire különösen akarom figyelmeztetni a főkampanyások vezetőit, hogy teljes

erővel és mindíg készenálló emberiséggel kell megakadályozni, megakadályozni és megtorolni mindenféle jogellenességet és erőszakos fellépést.

Hallgassuk tovább a régi politikai osztály vezetőjét:

— Városban nem érvényesülhetett olyan nyílt erőszak, mint falun. Itt finomabb eszközökkel dolgoztak. Emékszem, hogy 1939-ben a Szociáldemokrata Pártnak nem engedték át Debrecenben a Bika nagytermét, hogy ne tudjon választás gyűlést tartani.

— Vidéken annál leplezetlenebb eszközökkel dolgoztak. Ha jól emlékszem, Nagylétán történt, 1939-ben. Seps Pál szavados volt a karhatalom parancsnoka. Az egyik szavazóhely felé igyekvő csoportot megállította. „Kire szavaznak maguk?” — „Szilágyi nagyságos urra.” — „Hát maguk engedték?” — „M, kérem, ellenzék vagyunk.” — „Jobbra át, nincs szavazás, be a tyúkóba!” Betörték őket és rájuk zárták az ajtót. Ott töltötték el a választás napját. Este szépen hazamehettek.

Tudok arról, hogy 1945 szeptember 20-án a demokratikus magyar kormány belügyminisztere rendeletben jeltökédelt arról, hogy a választási törvény életbelépésének napjától kezdve „internálást csak igen nyomós okból szabad elrendelni.” Arra irányul ez a rendelkezés, hogy minél kevesebb magyar állampolgárt zárjon ki a választás jogából. De még ehhez is hozzáteszi: „Ha azonban valakit elkerülhetetlen szükségből mégis internálni kell és az illetőnek választási jogosultsága egyként van, úgy lehetővé kell tenni, hogy választási jogát gyakorolhassa.” Ez egy kicsit másképp fest, mint az ellenzék tyúkóba zárasa.

Kardos Gyula csendőrfőnörszörzörmester úr most jért haza Ausztriából. Több alkalommal volt kivételesen nyelve választáshoz. Elő-előhúzó egyes emlékei közül:

— A tarpai választókerületben történt. Egy Nagy Endre nevű úr lépett fel ott a Radikális Párt képviselőjeként. Mielőtt azonban programbeszédet mondhatott volna, parancsot kaptunk a letartóztatására, így a gyűlést nem tarthatta meg. Hasonló esetre emlékszem Berekböszörményből. Az ellenzéki jelölt jóelőre házról-házra járt, folyt az agitáció és ellenagitáció. Véres választás ígérkezett. A vá-

lasztás előtt nem sokkal egy honvédszázados elrendelte, hogy vegyem el a jelöltet őrizetbe, kísérjem Biharagybajra, ott aztán váltsam meg a jegyét és állassem vonatra. A parancsnak eleget is tettem.

Ismét mai választási rendeletünkkel idézem: „A választás kitűzésének befejezéséig terjedő időben sem a hatóság, sem annak tagja

Pusztuló magyar kincsek, pusztuló magyar életek nyomában

„Az újim kis éjjeli lokálban” nyoma sem látszik annak, hogy haburú pusztította végig a világot. Pohárcsörgés, elfojtott nevetések, üzéses, kellemes fűtött helyiség, láncoló párok...

A helyiség előtt néhány bénaú várakozik, — figyelmes lokáltulajdonos gondoskodik arról, hogy vendégeinek ne kelljen gyalog uckivágnok a hűvös esti éjszakának.

A szinte már tobródo jótét tanujátót nem is olyan messze, egészen más kép: viharvert proletárlakás, törött ablakok, üfött-kopott szalmazsákok, — a szűk szobában dídegre bujjk össze a lakásba zsúfolt három proletárcsalád.

A két kép, a bizarr, kiáltó és fájdalmas ellentét ma az újjáépülő demokratikus Magyarország legégetőbb problémája. A dolgozó milliók nyomorának aran fényűző és helyelő néhány ezer ember: fekély a nemzet testén, melynek kiégetésénél sürgősebb feladatra nem lehet a magyar politikának.

Az élet javaiban dúskáló jáncólók és feketézók s a nyomorgó dolgozók anakronisztikus képe mögött megtaláljuk a világos okokat, megtaláljuk mindazt, ami a szörnyű és tarthatatlan helyzetet megmagyarázza s indokoltá teszi.

A gazdasági rendőrség eddigi rövid működése alatt is már az ország érdekei ellen irányuló elképesztő büncselekmények egész sorozata került nyilvánosságra. Bármennyire is ellentmondónak tűnik, mennél hatalmasabb és általánosabb válik a dolgozó osztályok nyomora, annál többet keres a feketéző, mennél több ember éhezik, annál vigabban tudják folytatni

üzelmiket az áruhiénak.

Jelenlős élelmiszerkészletekkel balmoznak fel rejtett árakraktárakban a nyomorúságnak e lelketlen vámszörfő. Múndas, ami az üzemenkben dolgozó munkásság számára elérhetetlen alombéli vagy csupán, nagy mennyiségben tárol raktáraiban. Az élelmiszerhiány, — a forgalomból elvont készletek következtében — természetesen egyre fokozódik. Az árak egyre magasabbra nőnek, — az áruhiéná vár. Még nem érkezett el az ő ideje. További készleteket vásárol s gondosan ügyel arra, hogy ne kerülhessen annyira áru forgalomba, amint az árak zavartalan ugrásszerű emelkedését gátolhatná.

Adatok kerültek nyilvánosságra arról, hogy ezek a lelketlen üzerek szervezett bandákba tömörülve csempészik ki az országból a létfontosságú közfelvezetési cikkeket. Módszerükben a régi rendszer követik. Zsúfolt selyemharisnyát listfért fényképszögépet hoznak az országból. A dolgozók egyre nagyobb árakat kénytelenek fizetni a beszereszező csekély élelmiszerért. az áremelkedések egyre nagyobb vagyunhoz juttatják a feketéző rétegeket s azok gazdasági függvényeit, a naplopók és ingyencélők sáskahadát, mely készséges fizeti meg a behozott luxuscikkek esillagaszati árait.

De nemcsak az élelmiszerekkel folytatják aljas üzelmiket. Október ján: a nép már nemcsak éhez, hanem fázik is. A háborúsújtotta lakások kitört ablakai nem sok jóval biztatnak. Az üzerek raktáraiban bőven akad üveg is. Várnak ezzel is. Úgy vélik, decemberben magasabb árat tudnak majd kiesikarni a szerencsétlen dilergő emberektől. Hasuló a sorsa a

gyógyezereknek és ruházati cikkeknek is. Újpesten több ezer bakancsot találtak egy elfojtott raktárban. Mással gyógyszer és szappan-készletekre bukkannak.

Jellemző jelenség, hogy a pesti háztulajdonosok nagyrésze ahrtyelt, hogy mindent elkövetne, hogy a házak rendbehozatalával az újjáépítés szolgálalába állna, — öskskasként adja el a jelentős nemzeti vagyont képező személyfelvunókat.

Felháborítóbbul felháborítóbb adatok tanuskodnak a reakció kerekítő munkájáról az újjáépítésben és a kereskedelemben. A helyzet azonban nem reménytelen. A munkáspártok teljes erővel veszik fel a harcot a nép elleneségei ellen. A Magyar Kommunista Párt választási programja, a hároméves újjáépítési terv gyógyulást hoz a nyitott sebekre.

Az alapanyagok, közszolgáltatások, gabona és kenyér árának hatósági maximalása, a szabad forgalomról a kötött gazdálkodásra való áttérés átörhetően találati merednek majd a reakciónak a feketekereskedelemben, megnyilvánuló országhomlasztó szándékai elé. — Pártunk írtó hadjáratát hirdet a feketézók ellen, s hadjáratot a nemzet javának megőrzéséért. A Kommunista Párt nem büneli pártpolitikát folytat, — pártunk politikája nemzeti politika. Abban a harcban, melyet a közellítés biztositása és a nemzeti vagyon megőrzése érdekében folytatunk, a nép legszélesebb rétegeire kívánunk támaszkodni. — Választási programunk a nemzet újjáépítési programja. A közelgő választásokon fog elődni az, hogy az ország dolgozó tömegei dladatra kívánják-e juttatni az országnak ezeket a létfontosságú céljait.

GUMI hulladékot, autós és motorgumit használhatót és roncs állapotban legmagasabb áron vásárol!
Szabó Zsigmond
PIAC-UTCA 10. szám

GRÜNFELD ÚRISZABÓSÁG
ismét a régi helyén!
(Kistemplom mellett). Tökéletes szabás és munka

Kereskedők! kötött-szővöttárak: tömőpamutok, cernák, gép-selymek nagyban **Landler és He**
Budapest VII., Király-utca 2.

MODERN GRAMMOFON
TÁNCLEMEZ
nagy választékban kapható
Szendró Batthyány-utca 22. sz.

A munkások megadják a választ

Egyes újak, az e heti városi közgyűlésen kihirdetésre hozták a városi közgyűlésnek a választásokról, illetve a munkások keresésében lévő elmaradást ellen, csak azért, hogy hangzó propagandaikkal a kispágyasok és a dolgozó munkásság közé ékeljenek és a maguk kis pecsenyéjét megsüthessék.

Az az ember, aki ezen újak részéről a támadás, aki személyes szabadságát kockáztatva, kimondja azt, hogy már pedig a Debrecenben előállított élelmiszer- és helyi munkások, innen nem fogják elvinni egy dekagramm olajat sem, mivel Pestből igéretben kívül nem kapunk semmit sem.

Mihelyt a gazdaság a becsüfölt magmennyiség után nekik járó olajmennyiséget meg fogják kapni, a mielőtt — mely addig is éjjel-nappal működött — most már ünnepnapot, vasárnapot sem tekinthet, fog Debrecen dolgozó részére járni.

Visszatérve a közgyűlésen előhangzottakra, nem igaz Vassó úr azon állítása, hogy a mielőtt 8 liter olajat ad vissza a gazdaságnak 1 kg napraforgómag után, ellenben igaz az, hogy 10 kg-ot ad vissza, ami megfelel — tekintettel arra, hogy az olaj fajtsúlya 84 kg — ca 12 liternek. Nem igaz azon állítása, hogy azáltal, hogy a mielőtt 12 liter olajat ad vissza, a feketézést segít elő, mert éppen akkor történne feketézés, ha a gazdaság kizárólag több olajat, mert a gazdaság egy része a kizárólag kapott olajat már a malom előtt áruba bocsátja 1200 pengős literenkénti feketézés, míg viszont az általunk munkahelyben visszatartott olajmennyiséget Debrecen város közgyűlésének rendelkezésére bocsátjuk. Így és mond 75 P-ös árban. Ezen összegből kell fedezni a munkásokét, az OTI-t, a kereseti adót, családi segélyt a munkások után és természetesen ehhez hozzájárulnak a vállalatnál járó egyéb kiadások is.

Könnyű azt mondani, hogy ha rossz a felszerelés, cseréljék ki, de erre nem gondolnak tervezett újak, hogy most csak egy eljárási ára 15 millió pengő a megrendelések. A lefordítottak mennyisége kerülni,

ami nem nehéz elképzelni azoknak, akik látják az árak óráról-órára való emelkedését.

Pereszé, az tiszteletes Vassó úr mekénak, mint ahogy mondta is bevezetőben „Bélyesebb lett volna, ha nem is rendezték volna be olaj-üzletit”, ha Debrecen dolgozó, a munkásság és parasztság, nem,

tudna hozzájutni egy eszopp olajhoz sem, elégedetlenség állna elő, a fiatal demokrácia összeomlana és akkor a múlt részén levezetett tárgyalási kerülnének felszínre újból. Nem és nem! Ez nem fog bekövetkezni. Üzenik ezt nekik Debrecen dolgozó!

Az olajmalom munkásai.

Bezárták a budapesti bárokat és nyilvános tánclokalokat

Reakcióval nagy feltűrést és felháborodást keltett a dolgozó budapesti lakosság körében a Magyar Kommunista Párt központi lapjának, a „Szabad Nép”-nek leleplező cikkbe arról a féltelen dőzsölésről, amely a bároknak, a főnyitási éjszakán jánéjokálókban folyt. A főváros ingyencsítő söpredéke, a valóság és árnyasfényes gongsternek, a spekulánsok és más gyáros elemek éjszakai milliárdok kifizetését a lakásokban, ugyanakkor amikor a dolgozók szűke kőmögél a dőzsölésből felvett elképesztő

élelmiszerárak tojogatósaiból ki-alapjukban rendezték meg.

A cikk állítása a hivatalos vezetés és igazolta a cenzúr alapján a helyi munkások pénteken utasította a főkapitányt, hogy keltő körletével, az összes budapesti bárokat és nyilvános tánclokalokat: a feketézők és sáberok bírósághoz azonnal zárják be. A főkapitány a miniszteri rendeletet rögtön foganatosította és szombattól kezdve további intézkedés a miniatúra szűke maradt.

Takarékosság helyett pazarlás az államháztartásban

Amíg az államkincstár egyenlőre nem áll helyre, nem szűnhet meg az infláció. A költségvetés kiadásainak eszkéntesére mégsem történik semmi. Sőt, 1939-ben a felvidéki területekkel megművelkedett országban 116 ezer községi-velő volt. Ma pedig, amikor a közigazgatás egyszerűsítése létkérdés, 175 ezer községi-velővel foglalkoztatnak. Csak az év utolsó négy hónapjára 10 milliárd pengő irányzott elő a pénzügyminisztérium a személyi kiadásokra. Még szembe-ellenállóbb a takarékoskodik hiánya a dologi kiadások terén. Amíg rendszeres körülmények között a dologi kiadások az alkalmazottak fizetésének fele szokott lenni, most annál több mint kétszerese: 23 milliárd pengő.

vétele és 100 milliárd pengő kiadásra számít, ami annyit jelent, hogy a hiányzó 90 milliárd pengő kifizetését meg kell bankóprést kell igénybevenni. Hozzá kell még tenni, hogy ez a 98 milliárd pengő adóbevétele is csak az új adózási rendelet alapján szedhető be. Ennek pedig még nem jelent meg a végrehajtási utasítása és így például augusztusban mindössze 454 millió pengő volt az adóbevétele. Pénzügyi kormányzatunk még a kezét sem nyújtja ki azért, hogy a spekulánsok jövedelmét adó formájában megfogja.

GUBAC SOT
minden mennyiségben, a legmagasabb napi áron vásárol
Pikó börgyár

Kétheti beszerzési segélyt kapnak a munkások

A Szakszervezeti Tanács javaslatára a munkások érdeklődésére (lével) történt megállapodás alapján a munkások kétheti soronkívüli beszerzési segélyt kapnak, amelyet tizenhat héti egyenlő részben vonnak le fizetésükből. A Szakszervezeti Tanács pillanatnyi segélyt kíván nyújtani a dolgozóknak a mai nehéz helyzetben, de változatlanul folyó munkások továbbra is a munkásság ellátásának megoldásáról. Olyan igéretet kapott a tanács a közgyűlési minisztertől, hogy az üzemi ellátást rövidesen megkezdheti.

széget kíván nyújtani a dolgozóknak a mai nehéz helyzetben, de változatlanul folyó munkások továbbra is a munkásság ellátásának megoldásáról. Olyan igéretet kapott a tanács a közgyűlési minisztertől, hogy az üzemi ellátást rövidesen megkezdheti.

A reakció diktálja Magyarországon az árakat!

Magyarország és Debrecen dolgozóinak egyetemes csatlakozása és kétségbeesése szemlélte a nap-nap után mindjártban föltűző jamadó árakat. Nem érni, nem leli magyarázatot miért kell a fontos szükségleti cikkek árának — kivált az utolsó négy hét alatt — valósággal versenyt futni egymással? A fizetésű kisemberek keserűen tapasztalták, hogy még mielőtt a beígért 50% fizetés-emelés megkapták volna, a szűke, fekete, meg az ügyvezető „legális” árak messze túlszárnyalták az 50% hársággal nagyobb vásárló képességüknek azán fizikai és szellemi munkásságukat.

található ezért — amely most rohad Kárpátján és a többi helyeken. A regénytag gyárakat, pedig kereskedelmi kapcsolatai révén tartja kezében.

Most es a kft. diktálja gazdasági és kereskedelmi hatalmának fogva, még a faluvégén lévő timéti és elpökészítőt is, mert az csak öltötte vagy az érdekeltégekbe tartozó cégtől vásárolhatja a borkészítéshez szükséges anyagot. A kiskel meg kizárta mag után. Nem akarom azt mondani, hogy ezen a kft.-on kívül minden a szabványon egyesek részére fölhajtó reakciós lendület, hogy a kft.-on kívül mindenki ártatlan anygat. De az igenis állítom, hogy Magyarországon a hárszakmán belül az emelt lett kft. az úr!

Én, mint bórpari munkás a saját szakmámat ismerem a legjobban és tudom mi történik a hárszakmán belül. Nem muszáj a kisemberek reakciójának lenni, sőt lehet a legjobb népi demokrácia: a reakció kulcshelyzetéből fogva úgy rángatja, ahogyan az ő érdeke megkívánja, ahogyan az a reakciónak jelszik. Az utolsó négy hétben a kézhör ár és a cipő elkészítéséhez szükséges mellék-anyagok árai majdnem háromszorosára nőttak, úgyhogy mostan 1 kg talpbőr ára a kereskedésben 15-20.000 pengő között variál. Lehet, hogy ekkor megjelenésük még magasabbra szökik az ára. Mi történt? Magyarországon van egy eszérő és vegyjanyag kft. Tudott dolog, hogy a nyersbőrökből eszérő és vegyjanyag készítése nélkül sohasem lesz bőr. Ez a kft. összeszárította és leköltötte a Magyarországon és Kárpátján nagyobb mennyiségben

Mi szervezett bórpari munkások ebben az ügyben voltunk 1939-ben minden felső hatóságnál, de mivel ez a tisztelt társaság a megígért törvényeket nem lépte kereszűl, az illetékes fórumok nem képezték belenyulni a kérdésbe. Amint az ilyen kft.-dologba helyenlincs, mindjárt az üvöltönek világga: az illetékes kormány nem tartja be a törvényeket, az állampolgárok törvényadta joga nincs biztosítva, egyik totális államformából a másikba jutottunk!

Minden dolgozóknak tudnia kell, hogy a mostani áremelkedés a választási kampánnyal kapcsolatos reakciós mesterkedés, amelynek sajnos, csak mi dolgozók vagyunk a szenvedő hősei. Ezért minden dolgozó érdeke, hogy az országgyűlési választásból olyan párt és olyan munkásközösség kerüljön ki, amely meg akarja változtatni és amely állandó jogfolytonosságánál fogva meg is tudja változtatni azokat a paragrafusokat, melyekkel a reakció most felverteti magát.

Részter János, bórpari munkás.

Elkészült a vádirat Debrecen „munkarendvezetője” ellen

Dr. Garasos Mihály népbíró el készítette a vádiratot Bónk László főszervezőkötő, nyilas városi „munkarendvezető” ügyében. Népbíróban bűnlettel vádolják, mert 1942-ben belépett a nyilasokhoz és a nyilasokhoz tartozó tisztviselői tisztségét töltött be majd 1944-ben a Dunántúlon Horvát László nyilas „főispán” kinevezés Debrecen munkarendvezetőjévé. A vádiratot tanúk — köztük Reho Gusztáv városi főügyész — szerint a munkarendvezető nem tekinthető városi állásnak, tehát mint nyilas tisztviselő kimeríti a rendelkezésben meghatározott esakélyt.

Haynautól Hitlerig

36 éve annak, hogy a magyar függetlenség hőhértelkü altiprója, Haynau tábornok Aradon kivégeztette a szabadságharc 13 legkiválóbb vezéréit. Iszonyú és aljas cselekedetére mindig undorral, megvetéssel, a jogos gyűlölet érzésével gondolt vissza a magyar nép, míg a tizenhárom vértanú meggyalázott hontoka köré mulhatatlan fényű glóriát vetített a szabadságszerető nemzet kegyetele. Hős volt ez a tizenhárom tábornok, a szabadság és haladás, a nemzeti függetlenség és a népjogok hőse, vértanúja mind.

Tizenhárom vértanú! Tizenhárom emberélet, tizenhárom gyáva gyilkosság! De vajjon a mai események, helyesebben mondva a most letűnt korszak iszonyú hullámaival mellett nem törpül-e el, nem halványodik-e meg annak a tizenháromszoros kivégzésnek az emléke? Milliósok és századok az emberekot 1939-től 1945-ig Európában a vajjon a szabadságért, amelyet ezek az ártatlanul legyilkolt milliók a kivított vértanúk az órára, nem nyújtottak el?

az október 6-i gyász látványos, méla hangjait?

Nem!

Mert tudnunk kell, tudnia kell minden magyarnak, hogy Haynautól Hitlerig egyenes az út. Mindketten a német hatalmi téboly vérengző örüllői, mindketten a reakció fenevadjai, mindketten a szabadság, a haladás, az emberiség vére és sárba tiprói. Hogy 96 esztendővel ezelőtt összehirdo- lómnak, 1939-ben német élet- lérnek hívták azt a szennyes elgondolást, amely meggyilkolt nemzetek sírjaira akarta felépíteni egy ónmaga dicsősé- tésébe beleszédült zsarnok nemzet hatalmát, az nem különbség.

Különbség csak a méreteken van. Haynau százakat, ezreket küldött vérpádra és dögletes börtönökbe, Hitler száz- ezreket és milliókat hurcoltatott vesztő táborokba és gyilkoltatott le vadállatoknál vadállatibb módon.

Honnan ez a különbség?

Miért tudott alig egy század leforgása alatt a „germán imperializmus, a reakciós gonosz- ság vérszomjas brúlete ezer- ezeresre növekedni?

A felelet könnyű.

A gonoszság akkor nő gazdasági arányúra, ha büntetlenül marad. Az 1849-es reakció véres gúztetteit soha nem torolta meg senki. Nemcsak a szabadságszerető emberiség elégedett meg azzal, hogy egyszerűen megvetésével sújtsa a Haynaukat és Habsburgokat, hanem még mi, a legmélyebben sebzett, legközelebbbűrt sértett magyarok is megboosítottunk, kiegyeztünk, látólt vetettünk a multra.

Dicsőítettük az októberi vértanúk emléket s ezt hirdettük: ime a szabadság hőseit hiába végezték ki megatározó módon, eszmék mégis élnek, hitük-nevük fennraggyog. De nem gondoltunk rá, hogy a német hatalomvágy és a vele párosult reakciós gonoszság meg azt tanulhatta az októberi gyász- nap történetéből, hogy gyilkolni szabad, hogy a szabadság hőseit kivégezni büntetlenül lehet, hogy az igazak véreit megforlatlanul onthatják a gazok!

Nos, hát ennek nem szabad megismétlődnie. Ha nem akarjuk, hogy a történelem egyre gyorsuló tempója szerint, most már nem is 90-100 év múlva, hanem 25-30 éven belül egy új Haynau-Hitler támadjon, aki majd tíz- és százmilliók

véreit áldozza az örült hatalomvágy és az emberiségellenes reakció gyalázatos bűványai- nak, akkor most kell olyan példát mutatnunk, amely örök- re elrettenti a leandó Hitleret- ket.

A magyar nemzet ma választás előtt áll. Sokan talán meg fogják vádolni bennünket, hogy egy általános nemzeti ünnepet politikai célra akarunk felhasználni. De nekünk a mi politikánk szent, mert tudjuk, hogy ez a politika az egész nemzet és az egész emberiség üdvére való. Eppen ezért nem habozunk kimondani, hogy az október 6-i nemzeti gyászünnepep úgy ünnepejlük meg igazán, ha szívvel-lélekkel azok mellé állunk, akik kérelhetetlenül akarják a német imperializmus és az általános reakció örök időkre szűke megsemmisítését. Azok mellé, akik nem akarják holmi langymeleg kiegyezésekkel, alkibéküléssel és hamis megbocsátással vesélyeztetni a nemzeti szabadság, az emberhez méltó emberi élet örök, nagy eseményeit. A magyar munkások és parasztság, valamint a tiszta népi öntudatra ébredt, haladó magyar értelmiség pártja mellé!

KARDOS PÁL.

Autóroncsot
gumit ócskavasal
veszek és eladok
Gombos Vastelep
Arany János-utca 5.

A választási iroda (Piac-u. 43, Svetits bérház földszint)
mindenkinek egész nap ad felvilágosítást
Jogi tanácsadó délután 4-6-ig dr. Hajdu János

Építők és konclesők

Irtó: Juhász Géza

Vezetők nélkül eszda a tömeg, mint Debrecen volt most egy éve, mikor nekik jövedelmében nekifutott a világnak. Sok víz lefolyt azóta a földszin, és az országos választások egy megjelölt útjukat, kedvüket. De ezek azok voltak ma-gukra, amelyeknek vannak vezetői, hátrá ember, valódi vezető: helyzetek, győre cselekvők. Amelyek osztály egy esztendő múltán is ténfe-reg: irányítók állítja ki az alkalmatlansági bizonyítványt.

Mert abban kezdettől fogva egy a Függetlenségi Front, hogy neki kell látnunk az országépítésnek, habozás nélkül. Mindnyájunk érdeke, hogy zsongjon a mező, harsogjon a gyár, zengjen a műhely, legyen kenyerünk, ruhánk, ne esurugjon párránk az eső: De fölhasználtuk-e az időt? Úveg után sír az ablak, fa után tétog a kályhánk, kopogtat az ajtónkon a tél. Tegyük csak egy szomorú sétát. Debrecen romhalmjai közt: — nem az élet városa még ma sem, hanem a rádermedt halálé.

Hol a hiba?

A munkás munkálkodik osakugyan, hősi versenyben, lepirhatatlan lendülettel. A kispáreztót fűti a boldog becsavagy: végre földje van, saját földje. Ha látástól-vakulá-ság tusázik is az elemekkel sanyarúbb sorsban, mint idáig, rem zúg miatja; — tudja, el-vesztették a háborút, de bizon-yos benne, hogy megbirkózik tulajdon lélekéért a hétfőjű sarkányat is. S van még egy rétege az országnak, egyelőre vajmi gyér számban: az az értelmiség, amelyik akarta ezt a változást, pómírja volt a népi felszabadulásnak s most szinte ledobbanásig sarkar-ttyúzza a teremő lán, tíz ember munkáját végzi közülük akárhány. És az ilyen agyon-hajszolt, minél több teher szakad rá, minél többet vállal éh-bérért, vagy önzetlenül, annál derűsebb, bizakodóbb.

Hanem itt kullog a többi. Sok gazda, egyetlen korok til-takozó ökök: „Maid bolond vagyok többet vetni, mint amennyi magamnak szükség-ge. Hogy elvigyék? Nem gon-dolja meg, hogy amit be kell szolgálatni, minden jóakarát nélkül akkor is esedékes, or-szág gondja, becsület kérdése, ha az egyeseknek egy fiók egerük sem marad. Tele a há-tár tengerivel, lehetne hizlatni s aki leszúrja pántetes maia-cát, országvesztő, rabló-gazdál-kodó. De kárhosszú-e a ma-gukra hagyatottakat, hogy ezt önként be nem látják? Azok-ban a hiba, akik nem látják

ki az órázó és dolgozók közötti szegély, hogy tulajdon közössége, saját maga alatt végzi a fát.

Nincs vezetője

az irányított polgárságnak sem. A hivatások, kezdve nem egy miniszteriumon, csak piszmog az akták között s ha szünetlik olykor egy-egy késett rendezkedés, nem tudja a jobb-keéz, mit cselekszik a hat. Ver-seg a csüggedt gyámoltalan-ság a szándékos halogatással. S még a szabotáló régi garda uszók legszemérmertlenebbül az új rend ellen. Prédára dobja kis társait; hónapok óta teng a vidék fizetetlenül: falusi jegyzők, tanyasi tanítók. Ezek hinnének a mában, hát el kell verni a gazdaságukat. S hogy-ne sikerülne, amikor az égig-szűkő árpadályban már-már megfojtja őket a pénztelenség? Most, a választás küszöbén, képzelhető, milyen magatar-tást sugároznak a falvak, a tan-yák felé a kopláló nadrágo-sok; egyre fanyarabb arcuk-kal, hogy növelik az étvágyat a demokráciára, abban a kör-nyezetben, ahol se könyv, se újság, se rádió. Ha nem hisz nekik a paraszt, hadd tanulja a tulajdon bőrén, mit jelent gyakorlatban a „főlemelke-dés”, a műveltség közelmese-tétele. Van már kötelező álta-lános iskola, tanulhat latint a falusi gyerek is, de a tankölyv méregdrága, — mintha csak az analfabétizmust akarnák tisz-szainádkoztatni gonosz hatal-mak.

Hát még az ország páskaha-da:

a feketézők!

Hibáztassuk a kis elcsábultat, gazdát, kofát, kupecet, depor-táltságból hazavergődött szató-csót, ha fűtül a hatósági árra? Vagy akár a módosab-bat, ha nem bír ellentállni, mi-kor százezreket vághat zsebre perecek alatt, mert továbblék új címre egy árut, amelyet nem is látott soha? Ez a kapitaliz-mus törvénye, magyarázza minden szakértő: nagy a hiány, főként az élelmiszer és drágaság. Hiszen csak volna itt közszellem, ne lenne az egész polgárság marakodó far-kascsorda, volnának csak ve-zetői, árasztának tele felelős-séggel, bizony mondom, nem tombolna az egyik oldalról or-cátlan dárúdó, mikor másfelől meg némán folyik a csontig soványodott dolgozók ember-főltői hőskölteménye. Ők épít-nek vasutat, hidakat, emelnek gyárat, szántanak mezőt, a tej-felt meg azok szedik le, akik kisujjukat se mozdítják, csak gúnnyuk hull és megvetésük az iparkodók országára.

De van hatásosabb trükkjük is, mint gúny és megvetés. A fő naplopók és harácsolók, halgassuk csak, mekkora bonhi búba csomagolják kel-letlenkedésüket. Hogy fáj ne-kik az a függetlenség, amelyi-kért fölük botját sem bírtel-ték még taraly. Hogy tudják minden sérelmet, kikérülhet-ten erőszakot. Hogy jósnak évekig tartó megszállást Mennyire szeretnék túlsziszeg-ni, túnikácsolni a nemzet hála-szózatát, diplomáciai kapcsola-tunk helyreállítására miatt. S át-áni leleményességük még a hadifoglyok hazatértét is ké-pes szerencsétlenségre torzítani: „Szegény asszony szaka-désig hajszolta magát s most mikor már nincs munkáatka-lom, nyakára küldik az urat hadd falja föl, amit a nyáron az asszony kapart.”

Ki ne látná,

kik búznak e mögött? Kik le-sik a hatalom koncát? A nagy-birtok kiebrudaltjai, a nagy-tőke adáz polipjai. Rögtön fel-ismerték, hol laza a gyepő a pártok kezében. Ahol nincs határozott irányítás, felelős-ségvőrszűk, lelkiismeretes fel-világosítás, minden repedésen becsurog a szirupos sziréndal: Nem tarthat ez soká! Gyö-zünk, rendet csinálunk! Nyu-gaton érintetlen magyar sere-gek állnak készen, hogy föl-szabadítsák az országot!

Hát ez bénítja az ólomlábú gazdát, a szepegő kishatalnokot s ez bátorítja a feketé-zőt, hogy ne engedelmessked-jék. Biztos belebukik a rend-szer, kiszűk a burgi kriptából Ferenc Józsa Tisza Pártalul, lesz megint aranyvilág, mun-kesokra huzórtattak, parasz-toknak szép kakastól, bére-seknek kutyakorbács.

Dicsőséges nagy urak, ám reménykedjétek. Még az sem elképzelhetetlen, bár vilá-gszerte a baloldal erősödött meg, hogy épp a mi elhanyagolt, félrehevelt, külpolitikába sosem szagolt polgártöme-günk olyan pártokat támoga-tnak majd az urnák előtt, amely-eknek vezetőhánya, belső gyöngegsége kaput tár az úri érdekeknek. Mégse álltassátok magatokat. A szegény paraszt-milliók ép őszönne eddig is el-lenállt s a fegyelmezett mun-káscsapatok öntudatos harc-i formációk. Csak gyűjtsétek kirakatba a régi világ bűneit: minél teljesbb lesz a kirakat, annál hamarabb összevisszük. A multat nem hozzátok vissza. Az ország azoké, akik építik.

Kisgazdapárti vezetőből egyszerű kommunista párttag

A következő levelet kapta a „Szabad Nép”:
 Miért léptem ki a Kisgazdapártból és mi volt a Magyar Kommunista Pártba? Rosszakoridim és barátaim számára a következőket írtam:
 Nem személyi ambíció vezetett el-határozásomban. Kitépésem előtt a Független Kisgazdapárt V.-b. kerüle-tének, melynek körzeti területileg a Szent István-körúttól a Dráva-utcaig terjednek, önálló hatáskörrel felruházott vezetője és a párt intézőbizalt-sági és választmányi tagja voltam. Ugyanakkor az V. kerületben előnk-i tisztviselőként a párt igazoló-bizottságát. Közben van az intéző-bizottság határozata: engem javasol az OKM vezérigazgatói állásának be-állítására.

korszakot visszavágyó reakciós ele-mek egyre nagyobb számban sziva-rogtak a pártba. Ez megérlette elha-tározásomat.

Beléptem a Kommunista Pártba, mert hosszú megfigyelés és alapos meggondolás után meggyőződtem, hogy ez a párt képviseli leginkább a független, demokratikus Magyaror-szág előküzését és országunk igazi önállóságát. Ez a párt az, amely a felszabadulás után azonnal határozott programmal lépett az ország nevelő, elgondolásait végrehajtotta és meg-győződtem szerint a jövőben is végre fogja hajtani.

A Magyar Kommunista Párt eszméi és szociális gondolkodása a munkásrétegekkel, a parasztsággal és az értelmiségi foglalkozásuakkal kapcsola-tban a legszűkebb és legcéltudatosabb. A párt minden tagja, osakugyan, mint jómagam tudta, hogy miért éppen a Magyar Kommunista Párt tagja. Végül pedig meggyőződtem, hogy sem a párt, sem pedig vezetősége nem öntö-érdekeket hajszol, hanem az előjövendő boldog Magyarország igaz, becsu-letes, hazáját szerető munkása.

VIZSOLYI SÁNDOR

Oktober 21: MKP választási nagygyűlés

Vitéz Reakezy József

levele a hét eseményeiről, barátjához,

Ardrághy Tódochoz

Kedves Tódo!

Alig tudok írni a felhaborodástól. Most már olyan régi patinás politikusokat is kikezdelek, mint az Eckhardt Tibor. Felhaborított! Azt mondják róla, hogy hazatért. Igazán külö-nős álláspont ez éppen övele szemben. En is ismerem Tibort még a régi időkől. Ha el is ája egy kicsit az országot, még nem olyan biztos, hogy le is szállítja. Elni pedig neki is kell valamiből.

Van azért jó hírem is a számadra. Dömsödy Imrét nem-esak, hogy szabaddá helyezték, hanem igazolták is és visz-szahelyezték jogaiba. Egy kis fegyelmi eljárás van ugyan még ellene, de ez már igazán nem komoly dolog. Nem végződ-het ez máshogy az ő számára, mint valami nagy kitüntetéssel. Már előre örülök, amint elképezelem lelki szemem előtt, amik-ötveszi régi hiatalát, a városüzán. Úgy hallom, a városi hajdúk is nagyon örülnek neki. A fontos az, hogy visszakerült az állásába. Egyelőre ugyan még csak helyettes polgármester, de viheti még magasabbra is. Sokkal magasabbra...

Egyébként gratulálok neked Tódoorkám, mert egyre ton-tosabb szerep jut számadra a politikai életben. Úgyesen vég-zilek kereskedelmi tevékenységeket! Egyre nehezebb válik az ország közelítése, ez pedig megint csak a mi malmunkra hajtja a vizet. A jó Vászary gazda úgyesen ki is használta a dolgot. Olyan nyalka kis beszédet kanyarított ki a köz-ellátásról, hogy maga... se mondta volna el jobban. Dolgozz csak tovább szorgalmasan, még egy-két ilyen beszéd és magaa is képviselő lehetsz.

Szeretettel ádvözl: JÓSKA.

Rádiót és alkatrészeit
 veszek, javítok, eladok
Fehér Barna
 Széchenyi-utca 3. sz.

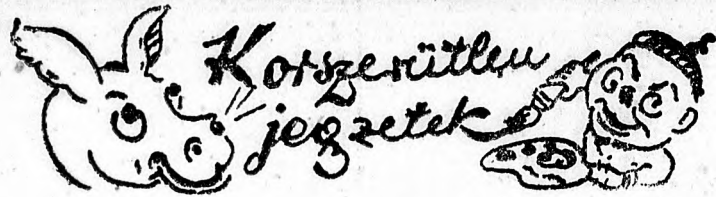
Férfiruha-nőikabát, férfiszövet-bélésáru
VAGÓ RUHA
 Széchenyi és Piac-utca sarok

Berzseki

ÁTKÖLTÖZÜNK

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja mutassa meg Szelecsényinek
 SAS-UTCA 2. szám.

Búzát,
 rozsol, árpát, tengerit minden mennyiségben
vásárol
 az **Apafi Gőzmalom**

Kormánylap -- nem kormánylap?

Kezdetben volt a papirkorlátozás...

Nehézségek merültek fel az újságok megjelenése terén. Meg is egyeztek abban, hogy lapengedélyt csak pártok kaphatnak.

Azán váratlanul megjelent az utcán a „Magyar Nemzet”. Nem jegyezte egyik párt sem, s esodálkozó érdeklődésekre felsőbbbbséges válasz érkezett: kormánylap. Nem értették egészen a dolgot.

Mulott az idő és az alapkérdés mellé újra találos kérdések sorakoztak. A „kormánylap”-ban sorozatosan jelentek meg olyan cikkek, melyekért véleményünk szerint, a demokratikus pártok egyike sem vállalt volna szívesen felelősséget.

Tanító úr ne vedje a gyerekeket!

Újságírói pályánk folyamán sokan kerestek fel már bennünket panaszainkkal. A legkülönbözőbb társadalmi rétegek képviselői, férfiak, nők, egyaránt fordultak már hozzánk ügyes-bajos dolgaikkal.

Hat éves gyermekekkel beszélgettünk. Első elemisták. Amit meséltek: elrettentő, felháborító és mindenképp -- korszerűtlen.

Elmondják a gyermekek, hogy a Baltázár Dezső-utcai elemi iskolában nem egészen azon az alapon nevelik a gyermekeket, ahogyan azt a demokratikus Magyarország egyik iskolájától elvárhatnánk.

Szerencsenmosdatás

A kínos emlékeztető ny. pénzügyminiszter, ny. polgármester, ny. nagybirtokos-kisgazda Vásáry Istvánt próbálja fehérré mosdatni derék lap-társunk, a „Debreczer”. A régi jól bevált rendszerhez folyamodik: megpróbál másokat is bepiszkítani. — Talán akkor nem látszik, ki a fehér, ki a fekete.

Valóban: bizalommal viseltetünk Rónai Sándor közellátásügyi miniszterrel, szociáldemokrata elvtársunkkal szemben. Bizalommal viseltetünk vele szemben, mert eddigi minden ténykedése azt bizonyítja, hogy Rónai elvtárs tesz is valamit a nemzet érdekében.

jónében, hogy a pártjaikból alakult kormány lapja olyan véleményeknek ad helyet, melyek nem éppen a demokrácia érdekeit szolgálják. Különösen kiélezte a „Magyar Nemzet” politikai vonalát az a tény, hogy a lap főszerkesztője, Paragyi Györgynek cikkével szemben legutóbb a Vörös Hadsereg lapja is állást foglalt.

Magyar Nemzetek különböző álláspontja helyezkedtek. Kinyilvánították, hogy lapjuk kormánylap ugyan, de az abban megjelent cikkekért felelősséget nem vállalnak. Az álláspont mindenesetre újszerű. Annnyira újszerű, hogy hasonló nem is fordul elő a sajtó történetében.

Az ügyet kapcsolatban lezárjuk: Kormánylapnak csak azt tekinthetjük, mely a kormánytól szerzett értesülések alapján, a kormány politikai vonalát tükrözi vissza, a kormány véleményének ad kifejezést. Nem ismerünk és nem ismerhetünk el olyan kormánylapot, melynek a nemzet kormányja csak cégéről szolgál s politikai vonala sor esetében éppen ellentétes azokkal a célokkal, melyeket a magyar kormánynak maga elé kell tűznie.

s fülüknel fogva emelgeti a gyerekeket. „Akár a nyulatok” — meséli a kis parasztosok. Figyelmébe ajánljuk a tanító bácsinak, hogy az első elemista gyermekek amúgyis felve, előlételektől telve mennek az iskolába. A szadista tanító bácsik tevékenysége egész iskolai pályafutásuk tartamára beléjük oltja az iskola elleni gyűlöletet.

A diáknak szeretnie kell az iskolát és nem félnie tőle. Csak így tudunk valóban becsültes, felvilágosult embereket nevelni. A tanító bácsi nevelési metódusa egészen más ember-típus eredményezhet. Esetleg éppen olyat, mint ő maga. Ez pedig igazán nem lenne kívánatos.

Tisztulás

Hírt adtunk a napokban arról, hogy 50 elmenekült városi tisztviselő közül 24-et nem fogadtak vissza városi szolgálaliba. A számarány, az eddigi gyakorlathoz viszonyítva, kétségtelenül biztató. Korántsem akarjuk ezzel azt mondan, hogy a 24 városi tisztviselő felfüggesztése a közhivatali tisztogatás gyökeres megoldását jelentené, de ha szembeállítjuk ezt az egész ország közhivataljainak működő igazoló bizottságok eredményével, azt kell látnunk, hogy máris mérőföldes lépést tettünk — legalább is debreceni viszonylatban — amelyek egyik főgócának, a közhivatali reakciónak felbontásában.

Mintegy két héttel ezelőtt ismerletje Erdei Ferenc belügyminiszter azokat a számadatokat, melyekből világosan láthatjuk, hogy a közhivatalokban a reakció felküzdeése terén eddig úgyszólván a semminél is kevesebb történt. Harmincezer közigazgatási alkalmazott került igazolási eljárás alá s a harmincezer közhivatalozó közül 28.785-öt felételték nélkül, 2.371-et pedig feldéssel, előléptetéssel való elzárással stb. igazoltak. 30.000 közül tehát 29.156 közhivatalozó maradt meg helyén.

A számok mindennél világosabban beszélnek. Tisztában vagyunk vele mindannyian, hogy a közhivatalok az egész országban teljes mértékben át voltak hatva a fasiszta szellemmel. Valószínűleg, hogy ezt a fasiszta szellemet mindössze a közhivatalozók 3 százaléka honosította volna meg a hivatalokban.

Magától értetődő, hogy az egész közhivatalnokai kar lerövidítése megoldhatatlan feladat lenne. Kétségtelen, hogy kell bizonyos engedelményeket tenni a megtorlás terén is. Az engedelményeknek olyan mértéke azonban, mely a régi közhivatalnokai kart majdnem teljesen esorbíthatatlannal hagyja meg helyén, már azt jelenti, hogy egyetlen lépést sem tejtünk ebben a vonatkozásban a demokrácia felé vezető úton. Éppen ezért üdvözöljük örömmel azt a városi határozatot, mely 50 tisztviselő közül esupán 26-ot tartott alkalmazásnak a közszolgálatára. Abban bízunk, hogy átmenet ez a teljes és gyökeres tisztogatás felé. Közigazgatásunkat csak ezen az alapon tudjuk újjáépíteni.

Ez azonban csak az első lépés. Nem kevésbé fontos az, hogy az alkalmazatlannak talált tisztviselők helyére valóban megfelelő emberek kerüljenek. Többiben kifejeztük már véleményünket arról, hogy milyen legyen a jövő köztisztviselői kara. Népi rétegekből származó, becsületes, demokratikus érzelmű köztisztviselőkre van szükségünk. Pártunk választási programja is ezt követeli: „A közigazgatás megtisztítását a reakciónál és felrejtését a munkásság, parasztság és haladó értelmiség sorából jövő új demokratikus erővel!” H. F.

MEGÉRI A FÁRADÁSÓT
ha megtökinti szövet-
különlegességeinket
MARKUS ÉS DUKEZS
PIAC-UTCA 51. SZAM.

KENDERZSINEG,
kötélárak, hevederek
k a p h a t ó k
Kontsek László
cégnél, HATVAN-UTCA 6. sz.

Mit szenvedett Hajdú megye a háborútól?

A háború vihara Hajdú megyét sem kímélte. Óriási háborús káraink vannak, nemcsak Debrecen, de az egész megye területén is. Az alispáni hivatal a beérkezett jelentések alapján elkészített egy újjáépítési tervet, amelybe az összes háborús károk feltüntetve és ezt az alispán felterjesztette az újjáépítési minisztériumba.

A helyreállítási munkálatok sorrendjét illetőleg legelőször fontosabb Hajdú vármegye székházának tatarozása és helyreállítása. Az államépítészeti hivatal becsülése alapján körülbelül 16 millió pengőbe fog kerülni. Megittuk, hogy az alispán elvtárs budapesti útja alkalmával megkapta a kiutalást arra az összegre, amely a megyeháza tatarozását fedezni fogja. Az újjáépítési munkálatok már folyamatban vannak.

A beérkezett újjáépítési tervek szerint 6 város, illetve község: Hajdúnánás, Balmazújváros, Vámosperjes, Hajdúdorog, Tiszacsanak és Téglás állami segílyre igényt nem tartanak. Ezekben a községekben a háborús károk igen ósekélyek és nagyobbbrészt a javítási munkálatokat már el is végezték.

Hajdúszoboszló megyei városban a háború folyamán a város tulajdonát képező középületek mintegy 120 négyzetméter kitévő területen szenvedtek tefokárt. A fontosabb javítási munkálatok már folyamatban vannak s a munkálatokkal kapcsolatban felmerült kiadások ezidig 100.608 pengő tesznek ki, mely összegre a város salát háztartásából fedezte. A javítási munkálatok előreláthatólag 1 millió pengőbe fognak kerülni.

Hajdúbeszterény megyei városban a városközség, Hajdú megye volt kerületében...

letháza, a járványkórház, a szegényház, a vágóhid, a jéggyár, a szülőotthon, a napközi otthon, valamint egy óvoda és tanyai iskola szenvedett súlyosabb károkat 6624 négyzetméter kitévő területen. Hajdúbeszterény szenvedte a legnagyobb háborús kárt egész Hajdú megyében.

Földes község 4 millió pengő segílyt kért a háborús károk rendezésére. Több mint 1200 négyzetméter telőháza van Földes községnek.

Nádudvar községben egyedül a református templom szenvedett a középületek közül súlyosabb rongálódásokat. Az egyházi vezetőség által beérkezett tájékoztató költségvetés szerint kijavítása körülbelül 1 millió pengőbe fog kerülni.

Páspökkladányban a községhez épülete, két községi óvoda, a szeszfőző, a járási bíróság és több középület szenvedett kárt. Közöl 1 millió pengőbe fog kerülni a károk kijavítása.

Egyek községben a népiskola és a katolikus templom rongálódott meg. A község 775.000 pengő költségvetést jelölt meg a javítási munkálatok elvégzésére.

Hajdúszámonban a község, a református, a római katolikus és a görögkatolikus felekezeti iskolák szenvedtek súlyosabb károkat. A községi előjárás 3 millió pengő államsegély kiutalását kérte.

Józsa, Mikepéres, Kaba és Hajdúszabolcs községekben háborús károkat jelentettek, legnagyobbbrészt a középületek tefokáta szenvedett jelentősebb kárt.

Hajdú megyében több mint 10.000 négyzetméter tefokár van és a jelenlegi költségvetés szerint a károk helyrehozatala több mint 40 millió pengőbe fog kerülni.

Napközi otthonokat létesítenek Debrecenben

Pénteken déle a közművelődési ügyosztály vezetője ankétot hívott össze, melyen résztvettek a Nemzeti Segély, a Csermekbarát Egyesület, az óvodák vezetősége, a szociális ügyosztály vezetője, a Magyar Nők Demokratikus Szövetségének megbízottja és a közművelődési ügyosztály vezetője.

Az óvodák általános működéseről Juhász né Jambonczay Pirokska vezető óvodónő számolt be és ismertetle a gyermeknevelés nagy fontosságát. Tizenhárom óvodája volt Debrecennek, a bombázások által egy teljesen tönkrement, 13 maradt, ebből jelen pillanatban 8 működik. Az óvodák száma Debrecenben 10.

A beszámoló után a napközi otthonok ügyének megbeszélésére került sor. Egyöntetűen határozott az ankét, hogy minél előbb mindegy óvoda mellé napközi otthonokat fognak szervezni. A legelőek között a Csapo-kerti napközi otthon megalapítása szerepelt. A szociális ügyosztály vállalta a költségeket.

A Nemzeti Segély bejelentette, hogy a Rákosi Jenő-utca 4. sz. alatti helyiségükben napközi otthonos óvodát szerveznek, mely már a jövő héten meg fog indulni. Itt kívánja felhívni a Nemzeti Segély titkára a Rákosi Jenő-utca 4. sz. környéken lakó szülőket, hogy ugyanott jelentsek be azokat a gyermekeket, akiket szülőik a napközi otthonba be fognak vinni.

A Dohánygyártási bősödést szervezők, a Csapokertben iskolai napközi otthon is fognak alakítani. Örömmel kell üdvözölnünk ennek az intézménynek az újraszervezését, mert a dolgozók igen nagy szükséglet látják a napközi otthonoknak. Azok a szülők, akik eddig nem tudták hol hagygy gyermekeiket és ezért nem tudtak ommenni munkát vállalni, igen nagy hálaival tekintenek a kezdeményezőkre, akik most szilárd elhatározással elindultak megszervezni a Debrecenben szükséges napközi otthonokat, 13 óvoda mellé szerveznek elcszer napközi otthonot, de nagyon jól tudják azt, hogy ez nem lesz elég Debrecen lakossága részére. Mintegy 5-6000 óvodaköteles gyermek van, számításunk szerint ebből 3-4000-öt fognak napközi otthonokban elhelyezni.

Papíraru bevásárlása előtt saját érdekében okvetlen kérjen árajánlatot

György Imre

papírfeldolgozó és papirnagykereskedőtől
Budapest IV., Deák Ferenc-u. 15. Tel.: 380-515

Új helyiségében szeretettel várja ügyfeleit
Szortirozott raktár — Olcsó árak
Cigarettapapír legnagyobb raktára
Pontos kiszolgálás
Vidéki szállítást már vállalunk
Utazót és ügynököket nem tartunk
Fióküzlet és üzem:
Budapest, IV., Rózsa-u. 95.

HIREK

Ismét néhány vagon szén

A tegnapi nap folyamán ismét néhány vagon szént kapott a Világítási Vállalat, amivel ideig-óráig újra biztosítani lehet a világítást.

Tegnap reggel már az utolsó vagon szént is kifizetésre adták, amelyre, hogy a mozdonyokhoz szükséges szén csak eljuttatásra letelepedésével volt szükséges. A délutáni órákban aztán újra megérkezett a megváltó szénvagonok. Ez nem sok, de óráról-óra nagyjából úgy a világítás, mint a vasút szükségletét biztosítani tudják.

IZDÓJÁRSÁG-ELTÁRSÁG élénk ésszak-nyugati szél, szahadezett felhőzet, idénként zénercsök, a hőmérséklet 1-2 fohot emelkedik.

A Nemzeti Bizottság Állat a Kollárium ügyében kibővített bizottság hét-ten délelőtti 10 órákor az ergetem-akadémiai bizottsággal közös megbeszélést tart dr. Veres professzor szobájában a fil. orv. gégegyógyászati osztályon.

A Magyar-Angol Társaság pénteken délután tartotta alakuló ülését. A Társaság egyhangúan a következő tisztségeket választotta meg: Elnök: Kodály Zoltán, alelnökök: Fellner Alfréd, Fogarassy Béla, Kisfaludi Strobl Zsigmond, dr. Riesz István, Valkay Júlia.

A Nemzeti Pártiszárat Debreceni szervezete ma, vasárnap a következő helyeken tart választási gyűléseket: 11 h-kor a Csizingi-telepen a Koroknai-féle vendéglőben; Ondódon a Kádár-dűlői iskolában; Szepesen a II. sz. iskolában a Szováti-úton. 2 h-kor a közönségi iskolában, 3 h-kor Pállogon a Főiskola udvarán és Szepesen az I. sz. iskolában az ONCSA-telepen.

Mihészóti a vidéki E. Szabó Lajos 19 éves hajdusoboszlói lakos ellen. Önként jelentkezett SS-katonának.

Demeteri és szakaszvezetői egyenruhában sorozatos csalásokat követett el két egyén a tanváltásban. Aut állították, hogy rendfenntartó osztághoz tartoznak, bekvártélyozták magukat több helyre, majd kifosztották a lakást.

A debreceni állami erdőhivatalnál (Kartács-u. 1.) a fautalványkiadás a mai naptól az újabb hirdetésig szünetel. Epehivatal.

Naponta 25-30 feljelentés érkezik a Vargakertből a rendőrségre. Beszúrású tolvajok garádálkodnak. Többek között dr. György Jánosné Legányi-utca 6. sz. alatti az Nagy Géza né Legányi-utca 9. sz. alatti lakásából vittek el a szarításra kitért ruhameit és egy bőrdand ruhát.

Mindazok, akik taraszal konyha-kerít lehet béreltek, terményeiket október 15-ig takarítsák be. Az özi munkák idejében elvégzése érdekében a földet a szántást a még kintlévő tengerészre tekintet nélkül a jelzett időpont után elkezdik.

Márvány és gránit síremlék rak-láron. Vállalok minden kőfaragó munkát, régi temetőkből átszállást és alakítást. Friedländer József. Üzem és raktár: Erzsébet-u. 46. sz. Broda Piac-u. 68.

Belejezte a rendőrség a nyomozást Demeter David 19 éves Máv. tanonc ügyében. Demeter fosztogatta a munkatársai szekrényét, feltöltölte, sarkát, pénzt lopott tőlük. Közben alkulcsal behatolt a Máv. tanoncotthon raktárába és 11 darab lepedőt, párnahuzatokat, majd egy 40.000 pengő értékű télikabátot lopott. Ez utóbbit Kolozsvárra vitte, mert ott ismerősei vannak. Tanítómestere feleségétől hannis trükkkel kicsalt 500 pengőt, ezt meg mitalálták nála. Ugyanígy megtalálták a lopott holmik 70% -át vadházastársánál, Sipos Juliannánál. Demeter Davidot átkísérték az ügyészségre.

Gálné-Lévay gyorsíróiskolába állandó beiratkozás. Államvizsga, vasulkezdvevény. Domb-u. 22/b.

Gyermekről fényképet Gísser fotónál, Piac-u. 43.

Gyermek- és esküvői felvételek a volt Ruzicska-műteremben (Piac-u. 32. sz.) régi vezetés mellett ismét készülnek. Menyasszonyi ruhák kölcsönzők.

Símai gyorsíróiskolában állandóan beiratkozhat, államvizsga, vasulkezdvevény. Piac-u. 73.

Dr. Naményiné gyorsíróiskolájában, gépiróiskolájában októberben tanfolyamkezdés, államvizsga, vasulkezdvevény. Piac-u. 58. Gépirás munkavállalás.

PÁRTÉLET

A Szabadság-telepi Kommunista Pártiszervezet felkéri az elvtársakat, hogy folyó hó 7-én, d. m. 5 órákor tartandó gyűlésen, fontos ügyben, megjelenjen szíveskedjenek. Vezetőség.

A Szabadság-telepi Kommunista Pártiszervezet köszönetet fejez ki mindazoknak, akik áldozatkészségükkel hozzásegítették ahhoz, hogy a sebesült és rokkant katonákat vendégül láthatták. Vezetőség.

Az üzemi és kerületi pártiszervezetekben lévő 25-ik életévüket még be nem töltött elvtársak vasárnap d. e. 10 órára jelenjenek meg a Piac-u. 58. sz. alatt.

Nyulási kerületi pártiszervezetünk f. hó 7-én, vasárnap d. u. 3 órákor a Doberdó-u. 9. szám alatti pártihelyiségünkben röpgyűlést tart. Előadó: Balogh Elemér és Juhász Irén elvtársak. Mindenképp szeretettel hív és vár a Vezetőség.

Folyó hó 7-én, péntek d. u. az összes kerületben hátrnapokat tartunk. Program: „Hogyan szervezzük a választásokat?”

Előadók: Vagongyár: 5 órákor Mános János, — MAV forgalom: 4 órákor Radó István, — MAV fűtőház: 4 órákor Mészáros Sándor, — Dohánygyár: 4 órákor Lantos Sándor, — I. Cipőgyár: 4 órákor Makrai Imre, — Villangyár: 4 órákor Fekete András, — Augusztus-szapatórium: 5 órákor Nagy Sándorné, — Klinika: 5 órákor Fáy Árpád, — Kefegyár: d. e. 12 órákor Pinezos János, — Helyi Vasút: 4 órákor Husi József, — Csapóker: fél 7 órákor Kulcsár Ferenc, — Kerekes-telep: vasárnap 4 órákor Lantos Sándor, — Rakosi-telep: 7 órákor Hübérassy Sándor, — Szabadság-telep: 7 órákor Grabur Ferenc, — Domokos Lajos-u.: 7 órákor Eszkeróki Sándor, — Belváros: 5 órákor Sós Levente, — Posta: 3 órákor Barbay Kálmán.

Az előadó elvtársak a párt nap anyagának átvételét végezték ma d. u. 6 órákor pontosan jelenjenek meg.

Kedden délután 4 órákor az üzemi és kerületi titkároknak érlekezletet tart a városi titkár.

10-én, szerdán d. u. 4 órákor összes értelmiségi hivatalnok elvtársunk a Piac-u. 58. szám alatti pártihelyiségünkben jelenjenek meg.

Irasson újjáépítési kölcsönt

Igen nagy érdeklődést keltett a város lakossága körében az újjáépítési kölcsön jegyzése, bár ennek részletei sokan még nem tudják. Közölnünk kell azon felől, hogy mindenkinek hazai kötelessége újjáépítési kölcsönkötvényt jegyeztetni. Azaz a 10 év alatt, míg a város visszafizeti, minden kötvény kétszer nyer és a főnyeremény igen tekintélyes pénzeszeg.

Azok, akiknek szükségük van újjáépítési kölcsönre, jegyeztesse nek kölcsönkötvényt, mert így előnyben részesülnek a kölcsön kiadásánál. A kötvények jegyzése minden debreceni pénzintézetnél eszközölhető. Hazafüli kötelességünk a kötvényjegyzés. Önmagunknak adunk kölcsönt. A város mindannyiunk és a főépítés mindannyiunk kötelessége. Ezzel a kölcsönrel nagy százalékban fogjuk előkészíteni az újjáépítést úgy a magán-, mint a városi házaknál.

A 11-es háztömb újjáépítési munkanapja

Felhívom a 11-es háztömb lakosait, akik a Nemzetőr-utcaól Miklóset-utca páratlan oldalán a Külsővasár-terig és Arany János-utca mindkét oldalán, valamint a Széchenyi-utca páros oldalán a Mácsal-utcaól végig és a 2-es Honvéd huszárezred-utca Széchenyi-utcai sarkától Miklós-utca sarkig laknak, hogy f. hó 8-án reggel fél 7 órára lapattal a Miklós-utca végén (libapiac) újjáépítési munkán való részvétel végett feltétlenül megjelenjen szíveskedjenek.

Figyelemfelhívom a fenti lakosokat, hogy az újjáépítési munkán megjelenjen mindenkinek kötelessége.

A munkajegyzék ellenőrzése alkal-mával megállapított elmaradtak ellen a legszigorúbb eljárás tennem folyamatra.

Egyben felhívom Kádás József, Benecse György, Nagy Lajos és Ehrlich Zoltán utcabizalmiakat, hogy fenti időre a lakosság megjelenését ellenőrizze és a munkahelyre való elindulásra rendben állítsák össze.

Toka Gyula, tömbbizalmi

SZÍNHÁZ

BÁNK BÀN

A Csokonai-színház 80 éves jubileumára a még ma is frisse és aktuális Bánk bánt mutatta be. Ezúttal — hosszú idő után először — szabadon, teljes eredeti szövegében. Az évtizedeken keresztül megcsontított Bánk bánt újraedelt, új értel-met kapott azaz, hogy nem marad-lak ki belőle a régi „uralkodó re-leg”-nek nem felező részek.

A becsületes alaposság művészi fantázia, mellyel a színház kitűnő gárdája az előadásra készült, csak dícséretet érdemel. A rendező és az egyes művészek, valamennyien tudásuk legjavát igyekeztek adni. Az előadás valóban jó, mindenki szá-mára megnézésre érdemes.

Túróczy Gyula Bánk bánta mar-káns kemény, de mégis lépelődő, önmagában soha megnyugodni nem képes ember. Gyönyörű magyar beszéde ritka színházi élmény. A szép beszéd a főértéke a Petur bánt alakító-Bálint Gábornak is. Kivételesen tehetséges színész. Kellő színpadi rutinnal és az érezhető lámpaláz leküzdésével a legelső köztől a helye. Nagy Béla alakítása mérték-tartó, kellemes. Márky Géza, mint Ottó, helyenként kifogástalan. A be-leg herceget nagyszerűen játssza, — a szerelmeit kieszitőlésősan rutinosan. Biberachot Deák Sándor alakítja, főlényesen, szellemesen, bátran, okosan. Merőben újszerű Biberach, — a Nemzeti Színházban is kitűnően megállná helyét. Szabó Samu — Tibore nagyon jó színész, de ezúttal nem voltunk vele teljesen megelégedve. Tiborcot mi egészen másnak látjuk és érezzük. Tibore eleseit, de nem esztlen, panaszó-dik, de nem siránkozik és göticsél.

Nem érezhetjük benne az ősi mag-yar tragédiát, a szerencsétlenség-ben is erőteljes lázadó ösztönt. Miklós bánt és Simón bánt szerepeiben Kertész Sándor és Horváth Jenő jól illeszkedtek bele az együtt-tesbe.

A női szereplők közül Könyves Tóth Erzsébet Gertrudis emlékező ki. Nehéz lenne részletezni, hogy miért jó. — hűsből-vehből való figura és mégis királynő, — intrikus, számító, kegyetlen és mégis fontos: Ger-trudis Havadi Nagy Ilona Melin-dája néha megdöbbenően jó. Itt-ott azonban túl sűrűn alkalmazza megszokott mozdulatait és a szavak utolsó magánhangzójának indokolat-lan elnyújtását. Sokat kellene tanulnia ennek a ritka tehetségű fiatal színésznőnek. Könyveségre többre predesztinálnák, mint amit jelenleg nyújt. Fényes Márta sokat fejlő-dött, — még ebben az évben szín-észnek lesz belőle.

Lendvay Ferenc rendezése külön fejezetet érdemel. Elsőrendűen ér-zékelté és érzékeltette, hogy a darab figurái külön-külön élnek a színpad-on, sorok és jellemük önmagában. A főbbektől elkülönítlen is kerek egészet alkot. Az elgondolás kitűnő volt, a kivitelben már hiba, hogy a sok külön tragédiához már nem tu-dott egységes keretet teremteni. Mindez azonban nagyon kevésbé vethető a tehetséges fiatal rendező szemére: néhány év alatt egészen biztosan az ország legjobb rendező-között fog szerepelni.

Az előadás előtt a honvédeknek ünnepi nyilatnyt játszott. Mit tagá-d-juk: jobb, mint a színház cenzura.

Ünnepi beszédében Szabó Kálmán polgármester elvtárs Debrecen 80. éves színházi kultúráját méltatta.

~~~~~

MŰSOR

CSOKONAI-SZÍNHÁZ:

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Szilágyi Rózsája.

Vasárnap este fél 6-kor: Deákus

KAMARASZÍNHÁZ:

Vasárnap este 8 órákor: Kötöny

Siszeke.

A VÁLASZTÁS HÍREI

A belügyminiszternek 20560-1945. E. M. sz. rendelet alapján a hatósági érdekeltségű, hogy a nemzetgyűlési választás jogból nemcsak az van kizárva, akire névvel a 2820-1945. M. E. számú rendelet alapján alakult bizottság megállapította, hogy a Volksbundnak vezetője, legja vagy támogatója volt, hanem az is ki van zárva a választás-jogból, akiről az említett bizottság határozata nélkül is kétséget kizáróan megállapítható, hogy a Volksbundnak, Kulturbundnak vagy Hitler-Jugendnak tagja volt vagy ha nem is volt tagja ilyen szervezetnek, de magát német nemzetiségűnek vallotta. A rendelet szerint előfordult, hogy az észlelt bi-zottságok csak a 2820-1945. M. E. számú rendelet alapján alakult bizott-ságok határozatait vették figyelembe a kizáró okok megállapításánál és nem vizsgálták, hogy ilyen határozat nél-kül is a törvényben felsorolt — fan-talabb ismertett — egyéb kizáró okok forogtak-e fenn, különös figyelemmel arra, hogy egymagában már az is ki-záró ok, ha valaki magát német nem-zetiségűnek vallotta. Az észlelt bi-zottságoknak ez az eljárása nem ho-lyos, mert az észlelt kizáró okok fenn-tartását vagy lenn nem tartását tar-toznak hivatalból vizsgálni (1945 VIII.

t. c. 14. § 9.); s ha ezt elmulasztották, azt utólag legkésőbb az ideiglenes vá-lasztói névjegyzékek elkészítése pótló-nyok kell.

Az észlelt bizottságok elnökei, tag-jai, közgei a kizáró okok tekintéte-ben követett eljárásukért büntetőjogi felelősséggel tartoznak (1945 VIII. t. c. 58. 1. bek.)

MOZIK MŰSORA

Petőfi-mozgó: „Alomkerítgő”, magyar vígjáték. Előadások fél 3, egyegyed 5 és 6, vasárnap d. e. 11 órákor is.

Apolló Művészterem: „New-Or-leans angyal” amerikai vígjáték. Előadások: fél 3, egyegyed 5 és 6, vasárnap d. e. 11 órákor is.

Meteor-mozgó: „Úszó város”, amerikai film. Fél 5 és 6 órákor, vasárnap 11, 3, fél 5 és 6 órákor.

Fehérnemű, gyermekruha, macskák

Neuwirth-tól

Kálvin-tér 3.

SZAKSZERVEZETI HIREK

Felhívom a háztelgyelők szakszervezetének tagjait, hogy ma, vasárnap d. u. 2 óráról 5 óráig a szakszervezet székházában, Arany János-u. 2. I. em-hivatalos órát tartunk, mely idő alatt lehet az elmaradt tagdíjakat befizet-ni, burgonyát előjegyezteni, temetke-zési segítyt befizetni és új tagok be-íratását is eszközöljük. Ugyanez idő alatt más fontos szakszervezeti ügyek-ről is tájékoztattuk tagjait a Vezető-ség.

Mernokok szabadszakszervezete csak október 15-én, hétfőn d. u. 5 órákor tart gyűlést.

Szalon- és jazz-zenezők szakszerve-zete vasárnap d. e. 11 órákor Csapó-telep 19. I. em. helyiségében gyűlést tart.

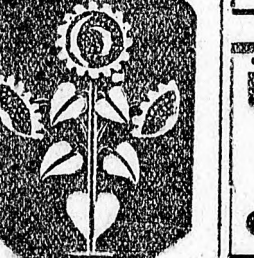
Vétel! Eladás!
Rádió készítés és javítás
BRAUN Piac-utca 11
Bika épület

Bernáth Sándor
bútor üzlete
Piac-utca 28. Gambinus Aljáró
Békebeli választék. Szolid kiszolgálás

ÜZLETHELYISÉGET
keresek, lelépést fize-tek. - Romosát építék. Közvetítőt díjazok.
Cím a kiadóban

Bógen
harisnyoház
OSAPÓ-U. 41. költött és textilárú kereskedő legelődsőbb forrás.

Napraforgómagot a legmagasabb napi árban
VESZÜNK
„Szabadság” nyomda
Bajcsy-Zsilinszky-u. 16. (József kir. hg.-u.)

Felhívás

Felhívom a 4000-1945. M. E. rendeletben előirt közmunkára kötelezetteket (férfiak 18-60 éves korig, nők 18-42 éves korig), hogy Hivatalunk által kibocsátott idézőeknek mindenkor feltétlenül tegyenek eleget. Elmaradás esetén köztelennek lesznek a fenti rendeletben előirt büntetéseinket alkalmazni és ezzel felelőleges zaklatásnak tesszük ki úgy a Hivatalunkat, mint az érdekelt munkakötelezetteket. A fenti rendelet megszűző előfokoz 10 nap ingyen közmunkára, bemelegítés esetén tartós közmunkára lesznek kötelezve, végső esetben internálási eljárást vonhat maga után. Közmunaközi Hivatal vezetője.

Felhívás

a cukorrépatermelőkhöz

A szociális cukorgyár értesítő alapján közöljük a szerződéses cukorrépatermelőkhöz, hogy a cukorrépa kiadását folyó évi október hó 15-ével kezdjük meg, amél is inkább, mert a termés átvétele a gyár részéről október hó 22-én veszi kezdetét. Az átvételi állandóság a következők: Debrecen nagyalomás, Vásártér, Szilágyi-féle Bőrgyár, Nagymacs, Szepes, Ehes, Csere és Haláp. Ez utóbbi kettőnél a Városi Erdői Vasút rakodóhelye is számítandó. Felhívjuk ezért a termelőket, hogy október hó 15-éig jelentsék be a Kamaránál (Debrecen, Piac-u. 59. sz. II. emelet), hogy a felsorolt állomások közül melyikre kívánják termésmüket szállítani, hogy az átvételről a gyár megfelelő időben gondoskodhasson és általunk ugyanezen úton az átvétel időpontját közölhessék. Tájékoztatóul közöljük, hogy a gyár a beszállított cukorrépa után répaszeléket (kétszer préselt, nedves selet) csak annak a termelőnek szolgáltat ki, aki ezirányú igényét a Szociális Cukorgyárnál közvetlenül, írásban bejelenti. Aki répaszeléket nem igényel, az annak értékét készpénzben kapja meg. Azok a répatermelők, akik szerződésen kívüli termeltek cukorrépat, termésmüket ugyanolyan feltételek mellett, mint a szerződéses termelők, adhatják át a Cukorgyárnak.

Piaci árak

BANOMFI: Hízott liba 1500-1800 P kg. Sovány liba 10000-12000 P párja. Hízott kacska 10000-11000 P párja. Tyúk 4500-4800 P párja. Beszámoló: Átlagos felhozatal, erősen emelkedő árak. TEJTERMÉK: Tej 80-90 P literje. Tehéntúró 180-200 P kg. Tojás 36-38 P db. Beszámoló: Csekély felhozatal, emelkedő árak. KERTI VETEMÉNY: Bab 120-120 P kg. Zöldbab 100-120 P kg. Kelkaposzta 25-70 P db. Káposzta 70-100 P kg. Tok 20-60 P db. Karfiol 120-140 P db. Karalábé 8-40 P db. Cékla 60-80 P kg. Zeller 20-30 P db. Zöldszeg 40-100 P csomója. Tengeri s-8 P db. Kukorica 40-44 P kg. Paprika 60-65 P kg. Paradicsom 40-45 P kg. Beszámoló: Zöldszeg, kukorica, káposzta, zöldbab kevés, a többiből átlagos felhozatal, burgonya, hagyma nincs. Emelkedő árak. GYÜMLÖCS: Alma 60-200 P kg. Korte 100-120 P kg. Szőlő 120-200 P kg. Szilva 120-140 P kg. Birsalma 80-100 P kg. Beszámoló: Átlagos felhozatal, emelkedő árak.

Fémhulladékok, mindenféle vasanyagot, gépeket legmagasabb áron vásárol Langer és Katz VASTELEP, HATVAN-UTCA 82.

Irógép vétel, eladás, javítás MOLNÁR SÁNDOR műszerész-mester Irodagépek szaküzlete Piac-utca 58. szám.

SPORT

YASARNAPI SPORTMOSOR: Dél-síótt 10 óra, egyetemi sporttelep: DKASE—Hajdúszoboszlói MTE kerületi bajnoki mérkőzés, vezető Körösi. — Dél egy óra, DVSC-pálya: Postás—Mátészalkai Törökvs kerületi bajnoki mérkőzés, vezető Kiss Ferenc. — Délután negyed nyolcor DVSC-pályán: DVSC—Hermánmezei AC NB I. bajnoki mérkőzés. — Délután öt óra, Sportcsarnok: Debraeen válogatottja—Kistex barátságos ökölvívő mérkőzés.

Hermánmezei AC—Debreceni VSC NB I. bajnoki labdarugómérkőzés kerül sorra ma délután a Diósgyőri sporttelepen. A debreceni csapatnak egy év után ez lesz az első Debrecenben lejátszandó NB I. bajnoki mérkőzése s a két csapat találkozása nagy harcot ígér. A HAC együttesében nem kisebb nagyságok mint Lázár, a sokszoros magyar válogatott, Pázmándy, a kiváló fedezet, Hídegyúti, a magyar válogatott románok ellen szereplő jobbájszekelője, Forgács, a BSKRT-ből idekerült örökmozgó össekötő, Lukács, a volt DVSC-játékos stb. szerepelnek. A HAC együttese nem lehetetlen ellenfél, a DVSC-nek meg kell küzdenie a győzelemért.

A DVSC Nagy Mihály — Doma — Nagy — Szabó II. Zilahi, Kádás — Komlóssy, Nagy III., Szabó, Dobos, Sidiik összejátszásban fog ma délután pályára lépni abban az esetben, ha a diósgyőri Doma megérkezik, valamint, ha a mérővásárhelyi Nagynak readben lesz a mérkőzés kezdetéig az igazolása. Ha Doma nem érkezik meg és Nagy igazolása sem lesz readben, akkor Szécs—Osztróveczki háttérpárcal játszik a DVSC.

A DVSC vezetősége ezúton kéri fel a sportszurkoló közönséget, hogy a mai mérkőzésen teljes lelkesedéssel buzdítsa csapatát, hiszen az elcsúszott évek bajnoki mérkőzésein nem egy esetben a közönség fergeteges buzdítása révén született meg a DVSC győzelme.

DKASE—Hajdúszoboszlói MTE kerületi bajnoki mérkőzést játszanak ma délelőtt az egyetemi sporttelepen. A debreceni együttestől győzelmet várunk.

Debrecen válogatottja—Kistex ökölvívőmérkőzés lesz ma délután öt órai kezdettel a Sportcsarnokban. A mérkőzést délelőtt nem lehet megrendezni, mert a budapesti csapat csak dében érkezik Debrecenbe. A debreceniek együttesét a DVSC és a DMTE legkiválóbb ökölvívői alkotják, míg a budapestiek csapatában több neves ökölvívó szerepel. A mérkőzés kitűnő sporteseményt jelent. Az ökölvívőmérkőzésre a labdarugómérkőzésre váltott jeggyel lehet be a közönség.

Negyed nyolcor kezdik a DVSC—HAC NB I. mérkőzést, mert utána a Sportcsarnokban öt órai kezdettel ökölvívőmérkőzést tartanak. A korábbi kezdésre azért volt szükség, hogy az ökölvívőmérkőzésen lévő közönség még a sötétség beállta előtt hazamehessen.

Kispóter és Csabai szombaton Debrecenben voltak. Mint hírtük, a két játékos azért jött Debrecenbe, hogy a vajdó ügyük végére végleg pontot tessenek. Kíváncsian várjuk, hogy a két válogatott labdarugó végül is melyik egyesületben fogja a labdát rugni: a MÁV Bozskaiban vagy a Szolnoki MÁV-ban?

Azok a lelkes sportlomberek, akik anyagiakkal óhajtanak a DVSC nehé helyzetén segíteni, ma délután fél három órakor a DVSC-pályán a büfében megbeszélés végett jelenjenek meg.

A DMTE Kisújszálláson, a MÁV Bozska pedig Karcagon szerepel ma a kerületi bajnokág során. Mindkét debreceni együttestől jó szereplést várunk.

A DVSC II. és a DMTE II. csapata nem tud elúszni a kisorsolt bajnoki mérkőzéseire a beállott vasúti korlátozás miatt. A mérkőzéseket későbbi időpontban játsszák le.

Az osztrák-magyar iskolai sportverseny során pénteken játszották le a labdarugómérkőzést. A küzdelemből a magyar csapat került ki győztesen, 1:1 féldő után 4:3-ra győzött.

Pénteken délután az FTC-pályán tartották meg az osztrák-magyar főiskolai női és férfi atlétikai viadalt. A férfiak küzdelemből a magyar csapat került ki győztesen, 55:40 arányban, amíg a nők elvesztették a versenyt, 42:29-ra.

A JT által rendezendő játékvásártól tanfolyamra még lehet jelentkezni. Utolsó jelentkezési nap október 10-ike. Jelentkezni lehet Rákóczi-u. 30. szám alatt a JT helyiségében.

Feladó szerkesztő és kiadó: RÁDÓ ISTVÁN. Szerkesztő: HAJDU FERENC. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Ferenc József-út 28. szám II. emelet. Telefonszám: 234. Nyomtatott a „Szabadság” nyomda-és kiadóvállalat korforgóegységében. Felelős nyomdaigazgató: MÉNES JÁNOS.

RÁDIÓJAVÍTÁST villanyszerelő vállalkunk anyagokat és alkatrészeket veszünk Mayer-cég Kossuth-u. 13. Batthyány-u. 5.

Adózás, könyvelés: könyvelési szakiroda. Vörösmarty-u. 24. Tel. 117.

Irhabundát, lengyelbunpát, gyermekbunpákat méret után készíti Varga Kozma Béla szüicsmester Alföldi-palota

APRÓHIRDETÉSEK

Aranyat, ezüstöt, briliánsat, órákat, veszek legmagasabb áron. PIAC-UTCA 46.

TOKES FOTO PÜSPÖKI PALOTA FÉNYKÉPEZŐGÉPET, FOTOANYAGOKAT, magas áron vásárol

NANASSY LAJOS rádió és villamosság vész. avu. clad. Piac-u. 87.

Takarót és pokrócot veszünk Adám és Vas CSAPÓ-UTCA 30. szám.

1 x 1 héten hirdetek és egész héten kapható: TAPCUKOR, gyógyteák, Hy drogen, Szalmi ak-szesz, lázme-rok, Karlsbádi só, borolvaszappan, bel-és külföldi kölni, püder és arckrémek. Solti illatszertár Sas utca 2 szám.

ALLÁS

Bejárót keresek délelőtti elfoglaltsággal. Bögényi-utca 3. 32. Könyvelésben jártas pénzügykezelőt felveszek. — Hersch Ernő textilkereskedés, Piac-u. 19. Sz. 87. Középkorú nő, keresek egy cipészegédet vagy egy élettársat, műhelyberendezés és szép családi házam van, egyedülálló nő vagyok. H-hadház, Dézsmáskert 9. 24. Nőket gyapjúkartoláshoz felveszek. Csonka-utca 18. 56. Angol, francia, nemetül perfektlül beszéző úriőcsaládnál elhelyezkedne. „A háztartásban is segít” jel-igére. 39. Munkás-és gépnél dolgozni tudó varróőcsalókat felvesz Obocskó, Barany-utca 12. 48. Szövőzom létesítéséhez elsőrangú szakember pénzügyesakat keres. Megbeszélések Diófa-utca 17. 45. Önállóan dolgozó angol segédőcsalót felveszek. Katona Józsefné nőidivat-szalónja József kir. hr-u. 45.

Veszek és eladok hálót, ebédlőt, kombinált szobát, rőkamét, lotelt, zongorát, perzsaszőnyeg, varrógépet, írógépet, férfi és női ruhát, bundákat jégcsék-ényt, kályhát, kályhatűzhelyet. MEZEI őszers, Vörösmarty-utca 12.

Őcskavasat, lémet, gépeket, rongy és csonttöredéket legmagasabb áron veszek. Vaskovits Pacsirta-utca 17. sz.

Ékszerjavítások leggyorsabban készülnék Moskovic Sándornál Piac-utca 41. szám. Arany, ezüst, drágakő beváltás.

ÜZENET Előnt Somodi Ferenc 20 éves, jászkarajenői születésű magas, barna fű, jobb-felsőfogsorban volt egy fémfoga. Fogszámi fogolytáborból szabadult, beteg volt és állítólag iratai sem voltak. 1945 szeptember 5-én Karcagon látták utoljára. Aki tud róla, értesítse aggodó szüleit: Bóni Márk, Jászkarajenő, Hunyadi-u. 168. 6.

Deportáltak! Ki tud édesanyjáról, öz. Kemény Izidornéről? — Goldstein Sándorral ment el a Széchenyi-u. 25. sz. alól, novemberben állítólag be-szélte vele valaki Bees melletti faluban. Szíves értesítést kerék a „Neplap” kiadóhivatalába. 6025

LAKAS Szoba, konyha, spész, esetleg speinzelkűli lakást keres gyorsneltelen vas-utas. Szotyri-u. 46. sz. 4

EGYEB Vetőőcsalót, árpát adok 6-10 hónapos kocacsértésért. Tanító-u. 11. 51.

Szörőmbundákat veszek, eladok, javítok, alakítok. Bekocsok készítését, bőrkabátok fordítását vállalom. Kövöry szüicsmester, Püspöki palota. 101

Eladó egy fényezett agy Jósika-u. 4. 41.

Hordót bérbe veszek bor-ért vagy pénzért. Kállai, Kigyó-u. 55. 50

Megnyitott Toth Júlia ét-terme Kossuth-u. 11. szám alatt. Sz. 90

Szűlbunda eladó. Berecső-ny-utca 16. 18

Veszek kárpitos szegét és afrikot, Novák kárpitos. Batthyány-u. 7. Sz. 89

43-és 44-es férfi öpő el-ado. Mester-u. 23. 47

Arany, ezüst vétel óraműves ókszerkereskedő Csapó-u. 72. Kanyar.

Iskolacikkék Irodalmi újdonságok Divatlapok 1946 USILLAG papirkereskedés Piac-utca 69. sz.

Esy jó patkányfogó a-tya, egy 2+1 lampás rádió, keménykakas eladó. Korház-u. 3. 40

Taska-írógép, jó állapot-ban lévő eladó. Rákóczi-u. 46. Ny. 13

Sírkövek, mozaiklapok, aboöltemezők kaphatók a Debreceni Műkőgyárnál. — Furdó-u. 2. F. 151

Előment telikabátok, szabott ruhadarabok, Papp József-szalón, Szent Anna-utca 12. II. emelet. 36

Villanymotort 110 W 0,5 veszek. Csonka-utca 13. 37

200-300 literes boros-hordót, 700 literes faposa-külad, lisztet, leggyorsab-ban kerék. Bujdosó-utca 15. 39

Jó állapotban lévő 38-és 40-és biciklot készlettel el-ado. Batthyány-u. 22. 6

Féjcsokoska eladó. Bert-utca 8. sz. Homokkert. 36

Nagy őstház üsttel el-lemert, esetleg pénzért el-ado. Kassa-út 48. 10

Mindenféle használt bu-örök eladók. Kínási-u. 10. Sz. 86

Veszek rádiócsövet, bo-bint, varrógépalkatrészt. — Csapó-u. 41. Rádióüzlet. Sz. 11

Satupadot, gázművelő-gőz, cőcsalót megvetőre ke-ressék. Cim Piac 64. trafik-ban. 49

orákat, aranyat veszek Schifflmann, Hatvan-u. 6. Sz. 41

Eladó egy jól légmente-sen zárható Haas-kályha Bethlen-u. 57. sz. kereszt-épület. (G.)

SZPÁL fényképész-mester Csapó-u. 12.

Arany, ezüst beváltás Bathány-utca 2. özv. Boros Gezáné

Gabanyi szövet, kö-főt cőcsalót meggyitotta PIAC-UTCA I. szám.

Aranyat, ezüstöt, pénzőcsalókat, órákat magas áron vásárol ENGEL ókszerész Benyás árulázbán.

Pulóverek, kötött árak, rövid-és méterárak nagy és fasztekban kaphatók.

Dr. Nageiné Piac-utca 46. szám.

Betyeggek készítése töltőtollak szakszerű javítása BOCSAI papirkereskedés Hatvan-utca 15.

Bontásból kikerült téga kapható. Ertekezni Csapó-utca 23. Síp-szalón. 296

Varrógépet, kerékűtel-őcsalót, veszek, kerékűtel-őcsalót nagy választékban. — Karsay műszerész, Magos György-ter 9. sz. Sz. 61

Használt fogsorokat ma-gas áron veszek. Fogászati, József kir. b-u. 38. Ny. 14

Eladó egy fekete férfi lé-likabát. Vár-utca 8. sz. bal-ra 3. ajtó. 34

Veszek napiarban új testőcsalót, őcsalót, ka-lengyőcsalót, angolgyapjút, mindenemű fonalárut. — FAVORIT, Csapó-24. Sz. 84

Magas áron veszek gyapjút, angolát, angora-gubancsot, tollat, továbbá mindenféle vadborőcsalót. — Friedlander Testőcsalók, Debrecen, Hatvan-u. 37. Sz. 86

Nyorsbort, tollat, gyapjút magas áron veszek. Terner, József kir. őcs-u. 71. 15

lott, ká-sz, tiszt, assz, kál, rend, sekk, előtt, a s, jelsz, „Mon, eldug, nak, let, hogy, drága, a fel, nem, rázda, Izzó, mellet, már J, Elő, Szociá, szél, cős, e, belevit, népet, megfo, Kiv, nyer, éhba, gozó, juk, keve, A tö, lépet, elvárs, — U, gozunk, legnagyobb, közepet, nálja, rünkre, A mun, nines k, vezető, szik kil, dolgozó, mokráci, hogy m, Ezek, erővel, kőspárti, és élelen, szén a r, Szabó, a kények, ván meg, zók mu, mánybiz, seit, Öry I, utal ki, városán, pán a, nem k, Ha kép, nem va, állított, A Függ, pártnapja, kérdését